

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กมล สุดประเสริฐ. 100 ปีประณมศึกษาเพื่อทวยราชศรี. กระทรวงศึกษาธิการ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2527.

วิเทศสหการ, กรม. รายชื่อโครงการความช่วยเหลือจากต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมวิเทศสหการ, 2530.

ชีเมส. องค์กรรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายประชาสัมพันธ์, 2530.

พัฒนวิทย์ ศรีปริชา. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย. เพชรบุรี: วิทยาลัยครุเทชรบุรี, 2526.

คณะกรรมการการประณมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การประณมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

การประณมศึกษาเพื่อป้องชันในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

คู่มือบริหารแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการประณมศึกษาปีงบประมาณ 2528. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

รายงานการดำเนินโครงการปรับปรุงคุณภาพการประณมศึกษาโดยความร่วมมือจากต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.

คณะกรรมการการประดิษฐศึกษาแห่งชาติ, ส้านักงาน. รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา
โครงการ RIT. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

_____. รายงานการประเมินความก้าวหน้า คุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับ
ประเทศ ปีการศึกษา 2527. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

_____. รายงานการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกุณภาพการศึกษาประชาบาล. กรุงเทพมหานคร:
 กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

_____. ร้อยปีประดิษฐศึกษาเพื่อทวยราษฎร์. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ,
 2527.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ส้านักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6.
 กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2529.

วางแผนการศึกษา, ส้านักงาน. ประมาณบทความการวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา.
 กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

อนรา พงศ์พิชัย. 40 ปีของการพัฒนา เด็กและเยาวชนไทย. กรุงเทพมหานคร: องค์การ
 ยูนิเซฟ 2531, หน้า 12-15.

อุทัย บุญประเสริฐ. หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในส่าหรับโรงเรียนประถมศึกษา.
 กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

อุไรวรรณ ฉนสติตย์. ความรู้เกี่ยวกับองค์กรระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
 หอการค้าไทย, 2529.

บทความในวารสาร

กฤทญา เนียมพงศ์สานต์. "ความช่วยเหลือจากองค์กรต่างประเทศด้านการศึกษา," การศึกษาแห่งชาติ 20 (ธันวาคม 2528 – มกราคม 2529): 38.

จันทวิทย์ สุชาตานนท์. "ความช่วยเหลือจากองค์กรต่างประเทศด้านการศึกษา," การศึกษาแห่งชาติ 20 (ธันวาคม 2528 – มกราคม 2529): 38.

เช่น แก้วยศ. "ความช่วยเหลือจากองค์กรต่างประเทศด้านการศึกษา," การศึกษาแห่งชาติ 20 (ธันวาคม 2528 – มกราคม 2529): 38.

รุ่งปะนีย์ นครธรรม. "ผลงานด้านการศึกษาของญี่ปุ่นในประเทศไทย," คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาสหประชาชาติ 25 (พฤษภาคม 2515): 56.

ผัว พูลสวัสดิ์. "งานกรมวิเทศสหการ," การศึกษาแห่งชาติ 6 (พฤษจิกายน 2514): 4.

สหประชาชาติ. "องค์การสหประชาชาติในประเทศไทย," องค์การสหประชาชาติ (มีนาคม 2529): 29-31.

สุขุม รัศมิทติ. "วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งองค์กรระหว่างประเทศ," สราญรมย์ 1 (กุมภาพันธ์ 2512): 187.

องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ. "สรุปผลงานของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ," วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาสหประชาชาติ 4 (มกราคม 2515): 1-2.

วิทยานิพนธ์

กิตติศักดิ์ เปรมสุข. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต่อหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

จิรศักดิ์ จันทรจรัสพัน. โครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

เทียน เนียวภักดี. การประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครุประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

เพ็ญจันทร์ ทับประเสริฐ. การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาภาคบังคับของไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ไมตร จุลคลย়. ประเทศไทยกับสหประชาชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2509.

วันชัย ศิริรัตน์. ความช่วยเหลือทางวิชาการจากต่างประเทศ. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2524.

สมนันชาติ เทพหัสดิน ณ อุบลฯ. ความร่วมมือทางวิชาการ เศรษฐกิจ และสังคมกับต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

อรณี นวลสุวรรณ. ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส. สถาบันวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

อุดม คำนาด. การประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครุประถมศึกษา: การฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

เอกสารอัดสานา

โครงการรับความช่วยเหลือ, สำนักงาน โครงการความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529.
 (อัดสานา)

สัมภาษณ์

พนม พงษ์ไพบูลย์. เลขานิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สัมภาษณ์,
 21 ธันวาคม 2530.

ภาษาอังกฤษ

Ford Foundation. Current Interests 1988 and 1989. Bangkok: Ford
 Foundation Office, 1988.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับปัญหาและผลที่เกิดจาก
การรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ
ในโครงการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ กม 0309/

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10500

29 ธันวาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางปรารถนา สกุลวงศ์ นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา¹
กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความช่วยเหลือขององค์กรระหว่าง
ประเทศในการปรับปรุงคุณภาพการประกันศึกษาไทย" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวรรณ
เลขะพิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการนี้ นิสิตฯ เป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
โดยการแจกแบบล้มภายนี้แก่ท่าน

จึงเรียนมา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบล้มภายนี้ดังกล่าว เพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ขอแสดงความนับถือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชราภัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150895-9

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับปัญหาและผลที่เกิดจาก
การรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ
ในโครงการปรับปรุงคุณภาพการประกันศึกษา

- คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ เป็นแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 2 ตอน
- ตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาและผลที่เกิดขึ้นจากการรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ
- ตอนที่ 2 เกี่ยวกับแนวโน้มของความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศในอนาคต
(แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ นาย/นาง/นางสาว..... นามสกุล.....
 วุฒิการศึกษา (สาขา) .....,
 พาหนะนั่งหน้าที่ในปัจจุบัน ..... ระดับ.....
 ตารางดำเนินงานหน้าที่ที่ตั้งแต่วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....
 อายุราชการ ..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....
 สถานที่ทำงาน แผนก..... กอง.....
 กรม.....

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาและผลที่เกิดขึ้นจากการรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ

1. ท่านทำงานอยู่ในหน่วยงานใด
  - [ ] องค์กรยูนิเซฟ
  - [ ] องค์กรยูเนสโก
  - [ ] องค์กรชีมิاوية
  - [ ] องค์กรสหประชาชาติ

- [ ] สมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ
- [ ] ธนาคารโลก
- [ ] มูลนิธิฟอร์ด
- [ ] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- [ ] กองการสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ
- [ ] สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. ลักษณะงานที่ท่านทำ เกี่ยวข้องกับองค์กรระหว่างประเทศใดบ้าง
- [ ] องค์กรยูนิเซฟ
- [ ] องค์กรยูเนสโก
- [ ] องค์กรซีมิรา
- [ ] องค์กรสหประชาชาติ
- [ ] สมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ
- [ ] ธนาคารโลก
- [ ] มูลนิธิฟอร์ด
3. ในการติดต่อกับองค์กรระหว่างประเทศที่ระบุในข้อ 2 ท่านมีหน้าที่อะไร
- [ ] บริหาร/รับผิดชอบโครงการ
- [ ] นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ
- [ ] อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
4. ในปัจจุบันหน่วยงานของท่าน กำลังดำเนินโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศใดบ้าง โปรดระบุชื่อโครงการและแหล่งที่มา
1. โครงการ..... จาก.....
  2. โครงการ..... จาก.....
  3. โครงการ..... จาก.....
  4. โครงการ..... จาก.....
  5. โครงการ..... จาก.....

5. ท่านร่วมงานในโครงการที่ระบุในข้อ 4 ในฐานะใด
 [ ] บริหาร/รับผิดชอบโครงการ
 [ ] ผู้ประสานงานโครงการ
 [ ] นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ
 [ ] อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
6. โครงการที่ท่านกำลังดำเนินการดังกล่าวในข้อ 4 มีลักษณะอย่างไร
 ชื่อโครงการ.....
 ลักษณะโครงการ.....
 .....
7. งานหลักของโครงการมีอะไรบ้าง
 .....
8. ท่านมีความคิดเห็นโดยทั่วไปต่อโครงการนี้อย่างไร
 .....
9. โครงการที่ท่านกำลังดำเนินการอยู่ ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ
 มาได้อย่างไร
 .....

10. หน่วยงานของท่าน เป็นผู้กำหนดโครงการขอความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ
หรือผ่านหน่วยงานใด (โปรดระบุชื่อหน่วยงาน)
- .....
.....
.....
11. ท่านคิดว่าลักษณะความช่วยเหลือที่องค์กรระหว่างประเทศให้แก่ประเทศไทย เพื่อปรับปรุง
คุณภาพการประด�ศึกษาในระยะที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน เป็นความช่วยเหลือแบบไหนมากที่สุด
 ผู้เชี่ยวชาญ
 ทุนการศึกษา
 ทุนฝึกอบรม
 ทุนดูงานต่างประเทศ
 วัสดุอุปกรณ์
 อาสาสมัคร
 เงินทุนเปล่า
 เงินกู้
12. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการให้ความช่วยเหลือในลักษณะดังกล่าวในข้อ 11
.....
.....
13. ตามความคิดเห็นของท่าน โครงการรับความช่วยเหลือที่ท่านร่วมค่า เนินการในระยะที่
ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ประสบปัญหาและอุปสรรคของแต่ละโครงการอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ
ชื่อโครงการ)
.....
.....
.....

14. สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคในข้อ 13 มาจากไหน

.....
.....
.....

15. ท่านและหน่วยงานของท่านได้พยายามแก้ไขปัญหาโดยวิธีใด และผล เป็นอย่างไร

.....
.....
.....

16. ท่านคิดว่าการรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศให้ผลดีและผลเสียอย่างไร
ผลดี.....

.....
.....
.....

ผลเสีย.....

.....
.....
.....

17. ตามทัศนะของท่านความช่วยเหลือท่องค์กรระหว่างประเทศที่มา ในโครงการปรับปรุง
คุณภาพประถมศึกษาของหน่วยงานท่าน ตอบสนองวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของท่าน และ^{จุดเด่นทางด้านวิทยาลัย}
สอดคล้องกับความต้องการของประเทศไทยหรือไม่

.....
.....
.....

18. ท่านคิดว่าความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ ที่ให้สานหันการปรับปรุงคุณภาพ การประเมินศึกษาดูยังมีความจำเป็นอยู่หรือไม่ และควรจะขอความช่วยเหลือต่อไปหรือไม่ (โปรดซั่งเหตุผล)
- .....
.....
.....
.....
19. ท่านคิดว่าลักษณะการให้ความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ ที่หน่วยงานท่านได้รับ อุปถัมภ์ เป็นประโยชน์มากน้อยเพียงใด ท่านมีข้อเสนอแนะต่อผู้ให้ความช่วยเหลืออย่างไร
- .....
.....
.....
.....
20. เพื่อให้ความช่วยเหลือที่ได้รับ เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยให้มากที่สุด ท่านคิดว่าควรจะมี การปรับปรุงการขอและรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศหรือไม่ อย่างไร
- .....
.....
.....

หนังสือเดินทาง
สุภาพสัมพันธ์ วิทยาลัย

ตอบที่ 2 เกี่ยวกับแนวโน้มของความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศในอนาคต
(แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7)

1. แนวโน้มความช่วยเหลือขององค์กรระหว่างประเทศใน การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานท่านในอนาคต จะมีลักษณะ เป็นแบบใด

- ผู้เชี่ยวชาญ
- ทุนการศึกษา
- ทุนฝึกอบรม
- ทุนดูงานต่างประเทศ
- วัสดุอุปกรณ์
- อาสาสมัคร
- เงินท้าเปล่า
- เงินกู้
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

2. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดโครงการขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศไว้ล่วงหน้า หรือไม่ (โปรดระบุชื่อโครงการและแหล่งทุนที่ขอ)

.....
.....
.....
.....

3. ท่านคิดว่าความช่วยเหลือในโครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลง ในอนาคตหรือไม่ อธิบาย

.....
.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าโครงการนี้ในปัจจุบันมีวิธีการดำเนินงานที่ช้าช้อนห้าใจล่าช้า หรือไม่ถ้ามีความมีการแก้ไขอย่างไรในอนาคต
- .....
.....
.....
.....
.....

5. ตามความคิดเห็นของท่าน การรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศนี้มี เงื่อนไข แลกเปลี่ยนหรือไม่ และมีผลต่อประเทศไทยอย่างไร
- .....
.....
.....
.....
.....

%%%%%%%%%%%%%

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ขอขอบคุณ

สถานภาพของผู้ตอบแบบล้มภาษี

ที่	รายการ	จำนวน
1.	เพศ	
	ชาย	11
	หญิง	19
2.	วุฒิการศึกษา	
	ปริญญา เอก	8
	ปริญญาโท	10
	ปริญญาตรี	12
	อื่นๆ (โปรดระบุ)	-
3.	ตำแหน่งหน้าที่	
	หัวหน้าหน่วยงาน	10
	ผู้รับผิดชอบโครงการ	10
	เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ	10
4.	อายุราชการ	
	ไม่เกิน 10 ปี	2
	ไม่เกิน 20 ปี	15
	มากกว่า 20 ปี	13

สถานภาพของผู้ตอบแบบล้มภาษี เป็นเพศชาย 11 คน เพศหญิง 19 คน วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก 8 คน ปริญญาโท 10 คน และปริญญาตรี 12 คน ตำแหน่งหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน 10 คน ผู้รับผิดชอบโครงการ 10 คน และเป็นเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ 10 คน มีอายุราชการไม่เกิน 10 ปี 2 คน ไม่เกิน 20 ปี 15 คน และมากกว่า 20 ปี 13 คน

ภาคผนวก ช.

โครงการความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศในการปรับปรุงคุณภาพประถมศึกษาไทย
ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 1-6 (พ.ศ. 2504-2534)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
อุปกรณ์มหा�วิทยาลัย

โครงการความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศในการปรับปรุงคุณภาพประเมินศึกษาไทย

ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 1-6 (พ.ศ. 2504-2534)

1. สถาบันเพื่อการค้นคว้าเรื่องเด็กแห่งชาติ
2. โครงการฝึกหัดครูชนบท
3. โครงการขยายการศึกษาภาคบังคับจังหวัดสมุทรสงคราม ภูเก็ต
4. โครงการปรับปรุงโรงเรียนตัวอย่างของจังหวัดในภาคศึกษา 3, 4, 5 และ 7
5. การวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการประเมินศึกษา
6. โครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประเมินศึกษาโดยใช้สื่อ RIT
7. งานอนามัยโรงเรียน
8. โครงการปรับปรุงคุณภาพการประเมินศึกษาโดยความช่วยเหลือขององค์กรยูนิเซฟ
9. โครงการวิทยุโรงเรียน
10. โครงการพัฒนารูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการประเมินศึกษา (จังหวัดปัตตานี ศรีสะเกษ) หรือโครงการศูนย์วิชาการ
11. โครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษา
12. โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน
13. โครงการปรับปรุงคุณภาพการประเมินศึกษาในเขตปฏิรูปที่ดิน
14. โครงการพัฒนาที่สูงโดยความช่วยเหลือของสหประชาชาติ

1. สถาบันเพื่อการค้นคว้าเรื่องเด็กแห่งชาติ (Bangkok Institute for Child Study)

สถาบันแห่งนี้จัดตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือกับรัฐบาลของไทย และองค์การศึกษาฯ สหประชาชาติ ซึ่งได้จัดหาเครื่องมือทดสอบผู้เชี่ยวชาญและเงินทุนให้สถาบัน เพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางเอาไว้ได้อย่างดี สถาบันได้ตั้งวัตถุประสงค์เอาไว้ดังนี้

- 1) ดำเนินการวิจัยเรื่องความเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอบรม

2) เตรียมการฝึกหัดนักวิจัยทั้งจากในประเทศไทยและจากต่างประเทศ ทางด้านวิธีวิจัย การศึกษา ความเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก และเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก และการแนะแนวเด็ก

3) เมยแพร์ผลการวิจัยเพื่อประโยชน์ของนักการศึกษาทั่วไป ทั้งในและนอกประเทศไทย สถาบันนี้ตั้งอยู่ที่ชั้นบนของหอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่ถนนสุขุมวิท ซอย 23 ได้เปิดดำเนินงานในปี พ.ศ. 2497 โดยใช้ชื่อว่าสถาบันระหว่างชาติเพื่อการค้นคว้าเรื่องเด็ก (International Institute for Child Study) เพิ่งมาเปลี่ยนชื่อย่างในปัจจุบันในปี 2506 และได้เปิดสอนนักศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ในสาขาวิชาวิทยาพัฒนา (Development Psychology) เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรขึ้นปริญญาโทของวิทยาลัยด้วย อายุang ไรก็ตี สถาบันก็มีงานหลักอยู่ 3 ประการ คือ

- 1) ศึกษาในเรื่องพัฒนาการของเด็ก
- 2) วัดผลการศึกษาตามหลักสูตรในโรงเรียนระดับชั้นประถม
- 3) ให้การฝึกอบรม

สถาบันได้ว่าความช่วยเหลือด้านการเงินจากองค์กรการศึกษา สหประชาชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 เป็นต้นมา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

พ.ศ. 2489-2499	ได้รับเงินช่วยเหลือ	30,438	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2500-2501	ได้รับเงินช่วยเหลือ	29,000	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2502-2503	ได้รับเงินช่วยเหลือ	57,636	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2504-2505	ได้รับเงินช่วยเหลือ	113,408	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2506	ได้รับเงินช่วยเหลือ	45,524	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2507	ได้รับเงินช่วยเหลือ	36,202	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2508	ได้รับเงินช่วยเหลือ	22,503	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2509	ได้รับเงินช่วยเหลือ	6,132	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2510	ได้รับเงินช่วยเหลือ	10,664	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ
พ.ศ. 2511	ได้รับเงินช่วยเหลือ	23,100	kol lar s href="http://www.sohu.com">สหประชาชาติ

องค์การศึกษา สหประชาชาติ ได้จัดส่งผู้เชี่ยวชาญเพื่อเข้ามาปฏิบัติงานที่สถาบันตั้งต่อไปนี้

- 1) Dr. E. Boesch จากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มาเป็นผู้อำนวยการของสถาบันนับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2598 - ธันวาคม 2499 และได้รับการต่อสัญญาอีก 2 ปี จนถึงปี 2501
- 2) Dr. H. Philp ชาวออสเตรเลีย ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการของสถาบันในระหว่างเดือนธันวาคม 2502 - ธันวาคม 2505 ต่อจากนี้น่าจะเป็นหัวหน้าที่ปรึกษาต่ออีก 2 ปี จนถึงสิ้นปี 2507
- 3) Mr. M. King จากประเทศไทย มาช่วยงานในประเทศไทยในปี 2498
- 4) Mr. W. Line ชาวแคนาดา มาประจำประเทศไทยในปี 2498
- 5) Dr. S. J. Tambiah จากประเทศลังกา มาเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการวิจัยด้านจิตวิทยาในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2503-2506 และในปี 2509 อีก 2 เดือน
- 6) Mr. A. Poulsen ผู้เชี่ยวชาญทางการวิจัยด้านจิตวิทยาของประเทศไทย เดนมาร์ก มาประจำประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504-2505
- 7) Mr. J. J. M. Bouwmeesters จากประเทศเนเธอร์แลนด์มาปฏิบัติงานในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2504-2507
- 8) Dr. G. L. Arvidson ผู้เชี่ยวชาญทางการวิจัยด้านจิตวิทยาจากประเทศไทย มาช่วยงานระหว่าง พ.ศ. 2506-2507 และในระหว่างปี 2510-2511 อีก 10 เดือน
- 9) Mr. J. Lumsden ชาวออสเตรเลีย มาประจำอยู่ที่สถาบันตั้งแต่ พ.ศ. 2507-2508
- 10) Mr. J. Peterson จากประเทศอังกฤษมาปฏิบัติงานที่สถาบันตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2511 - พฤษภาคม 2512

ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการของสถาบันตั้งแต่ เดือนเมษายน 2512 คือ ดร. จระยา สุวรรณพัท

ทางสถาบันได้ส่งผู้ได้รับทุนขององค์การศึกษาฯ สหประชาชาติ ไปศึกษาต่อต่างประเทศเพื่อกลับมาปฏิบัติงานที่สถาบันดังต่อไปนี้

- 1) นายนิยม คำนวนมาสก
- 2) นางสาวนุญยิ่ง เจริญยิ่ง
- 3) นายเกษร ลีมทอง
- 4) นางสาวประมวล วรรมาเวศ
- 5) นางสาวสุพานิช สังขลา
- 6) นางสาวสมนึก ทักษะจนา
- 7) นายปรีชา ธรรมานา
- 8) นางสาวนวล เพ็ญ ไกศล เศรษฐ
- 9) นายถาวร เกิด เกียรติพงศ์
- 10) นางสาวอ่าไฟ อินแสงป่า

2. โครงการฝึกหัดครูชนบท (Thailand Unesco Rural Teacher Training Project)

ซึ่งเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2499 และลื้นสุดโครงการตามข้อตกลงในปี พ.ศ. 2509 แต่ได้ต่อความช่วยเหลือมาจนถึงปัจจุบัน โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะปรับปรุงการฝึกหัดครูสาขาหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาให้ดีขึ้น และสามารถผลิตครูซึ่งจะเป็นผู้นำได้ทั้งในด้านการศึกษาและด้านชุมชนด้วย โดยเริ่มโครงการขึ้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และต่อมาได้ขยายออกไปทั่วประเทศ องค์การศึกษาฯ สหประชาชาติได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยตามโครงการจนถึงขณะนี้รวม 7 คนด้วยกัน คือ

- 1) Mr. F. Ertem จากประเทศไทย มาประจำอยู่ประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499-2503
- 2) Mr. A.N. Gillett ชาวอังกฤษมาอยู่ในประเทศไทย ในปี 2499-2501
- 3) Mrs. M.C. Jesse จากสหรัฐอเมริกา มาช่วยประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2500-2501
- 4) Mrs. Helen T. Tacchi จากประเทศอังกฤษ มาประจำอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2502-2505

- 5) Mr. F.Fresnoza ชาวพสิปปินส์มาช่วยประจำประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2502-2505
 6) Mr. R.E.A.Bordage ชาวฝรั่งเศสมาช่วยปฏิบัติงานในประเทศไทยในปี 2512

โครงการฝึกหัดครูชนบทนี้ ได้ให้ทุนเพื่อไปศึกษาต่อในต่างประเทศตามความจำเป็นและ
 ความต้องการของโครงการ ซึ่งมีผู้ได้รับทุนคือ

- 1) นายทองหล่อ สุวรรณภานี
- 2) นางสาวยุ โพธิ์ทอง
- 3) นายชัยมงคล สุวนันช์
- 4) นายสมพงษ์ เจนพาณิช
- 5) นายพิเชฐ สุนทรพิทักษ์
- 6) นายนพพิตร วงศ์แก้ว
- 7) นายอวน เมนรัชตะ
- 8) นายวิชัย ชุมวรรณา
- 9) นางสาวจรุญ ปานเจริญ
- 10) นายประชุม มุขดี
- 11) นางสาวดวงพร บัวไน่มุกต์
- 12) นายประกอบ ทองมา
- 13) นางระวิวรรณ ตามใจ
- 14) นายพินกร ปริชาพันธ์
- 15) นายเจริญผล สุวรรณไชติ
- 16) นายเสถียร แจ่มสุวรรณ
- 17) นายบุญช่วย ตามไทย
- 18) นายโกสินทร์ รังสิยาพันธ์
- 19) นางไฟเราะ ต้มทิกุล
- 20) นายรังสรรค์ วัฒนา
- 21) นายบุญเลิศ ศรีวงศ์
- 22) นางสาวสีลา จานียะโยธิน
- 23) นางสาวอารี สัมจันวี

- 24) นายพนกอม แก้วกาเบิค
 25) นายธรรมนูญ เวชวงศ์
 26) นายพีระ กานุจนา
 27) นางสินี ทันแปลง
 28) นายปรีชา เชษรธีอรา
 29) นางสาวอันวย โอดประ เสริฐ
 30) นายประเทิน มหาภัพท์
 31) นายจรุณ มิลินทร์
 32) นางสาวชิดชน กาญจนไชย
 33) นายอานันท์ อันนัตรังษี
 34) นางกรองแก้ว ปฤกุมาณนท์
 35) นายเกغم สุขหอม

นอกจากความช่วยเหลือทางด้านผู้เชี่ยวชาญและให้ทุนไปศึกษาต่อแล้ว ยังได้รับความช่วยเหลือทางด้านการเงินอีกดังนี้

ปี 2500-2501	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	63,566	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2502-2503	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	87,619	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2504	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	49,365	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2505	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	65,518	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2506	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	19,705	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2507	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	21,731	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2508	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	22,280	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2509	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	28,651	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2510	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	1,536	คอลลาร์สหรรญา
ปี 2511	ได้รับเงินช่วยเหลือซึ่งเป็นเงินที่เปล่า	9,600	คอลลาร์สหรรญา

3. โครงการขยายการศึกษาภาคบังคับจังหวัดสมุทรสงคราม ภูเก็ต การขยายการศึกษาภาคบังคับ (Extension of Primary Compulsory Education 1963-1968)

รัฐบาลไทยได้จัดให้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 4 ปี เป็น 7 ปี ทั้งนี้เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทย ตามข้อตกลงในการประชุมที่กรุงราชธานี เมื่อปี พ.ศ. 2503 (1960) ว่าด้วยการขยายการศึกษาภาคบังคับของประเทศไทย ใจเอเชียเป็น 7 ปี

องค์การยูนิเซปได้ให้ความช่วยเหลือการประเมินศึกษาแก่กรมสามัญศึกษาตามระยะเวลาและโครงการนี้

ความมุ่งหมายของโครงการนี้ เพื่อสนับสนุนการเจิดจรัสของรัฐบาล ประกอบกับพระราชบัญญัติประกำหนดศึกษาปี พ.ศ. 2505 ต้องการขยายการศึกษาภาคบังคับให้สูงขึ้นเป็นอย่างน้อย 7 ปี ให้สอดคล้องกับแผนการราฐ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบให้กรมสามัญศึกษาดำเนินการทดลองดำเนินการขยายการศึกษาภาคบังคับ เติมรูป ที่จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อปี พ.ศ. 2506 และจังหวัดภูเก็ตปี พ.ศ. 2509 ซึ่งองค์การยูนิเซฟจะให้ความช่วยเหลือตามข้อผูกพัน โครงการนี้สิ้นสุดในปี 2513 ผลการได้รับความช่วยเหลือดังนี้

1) ในปีสุดท้ายมีโรงเรียนที่เปิดถึงชั้นประกำหนดศึกษาปีที่ 7 ตามโครงการนี้ 84 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 12,667 คน ได้รับอุปกรณ์การศึกษาวิชาหัตถศิลป์ศิลปะภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ เกษตร หนังสือห้องสมุดโรงเรียนละ 1 ชุด รวมเงินทั้งสิ้น 3,948,000 บาท

2) ช่วยจัดประชุมอบรมผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ และครูประจำวิชา รวม 8 วิชา รวมผู้เข้าร่วมประชุมอบรม 3,355 คน องค์การออกค่าใช้จ่ายสมทบเป็นเงิน 379,120 บาท (ยอดเงินจากจังหวัดภูเก็ตไม่สมบูรณ์)

3) มอบอุปกรณ์-วัสดุสำนักงาน และยานพาหนะแก่หน่วยศึกษานิเทศก์ทั้งสองจังหวัด คิดรวมเป็นเงิน 141,400 บาท

4) การดำเนินงานโครงการนี้ รัฐบาลไทยได้จ่ายเงินเพื่อการก่อสร้างอาคารเรียน โรงฝึกงาน บ้านพักครู และร่วมสมทบการอบรมครูประชุมสัมมนา เจ้าหน้าที่ เป็นเงิน 35,621,760 บาท (ขาดข้อมูลของจังหวัดภูเก็ต) ทั้งนี้มีค่าธรรมเนียมค่าใช้จ่ายประจำ เช่น เงินเดือนครู ค่านิเทศก์ การศึกษา

4. โครงการปรับปรุงโรงเรียนตัวอย่างของจังหวัดในภาคศึกษา 3, 4, 5 และ 7

ความมุ่งหมายของโครงการนี้ เพื่อปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษานางปะ เกท้าห์ เป็นแหล่งวิชาการและเป็นโรงเรียนปรับปรุงของชุมชน ได้จัดดำเนินการที่ภาคศึกษา 5 และ 7 ในปี 2511-2512 และที่ภาคศึกษา 3 และ 4 ในปี 2513-2514 ลักษณะความช่วยเหลือ เช่น เดียวกับโครงการที่ 1 แต่ประยัดกว่าและไม่ถือว่าเป็นบังคับ รวมโรงเรียนทั้ง 4 ภาคการศึกษา จำนวน 46 โรงเรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ 27 หน่วย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม 958 คน ค่าใช้จ่ายในโครงการนี้รวม เป็นเงิน 3,467,805.25 บาท และรัฐบาลไทยใช้จ่ายเงินเพื่อสนับสนุนดำเนินการ เป็นเงิน 21,693,920 บาท

กรมสามัญศึกษาได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรรายนี้ เชฟ เพื่อการดำเนินงานทั้งสองโครงการรวม 7,936,325.25 บาท นอกจากนี้ องค์กรยังได้จัดที่ปรึกษาโครงการมาประจำที่กรมสามัญศึกษาอยู่ในระยะเริ่มงาน 2 นาย คือ Mr. L. Ie F. Ensor และ Mr. C. G. Calvert รวมทั้งการให้ทุนแก่ข้าราชการกรมสามัญศึกษาในการไปศึกษาต่อและคุ้งงานต่างประเทศอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานทั้งสองโครงการมีผลสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ เกี่ยวกับการขยายการศึกษากาคบังคับในโครงการที่ 3 นั้น โรงเรียนที่ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการนี้ 2 จังหวัด จำนวน 84 โรงเรียนในจำนวน 50 ตำบล ขณะนี้ทั่วประเทศดำเนินการขยายการศึกษากาคบังคับไปแล้ว 941 ตำบล คาดว่าโรงเรียนในตำบลทั้งหมด 4,904 ตำบล จะได้รับการขยายการศึกษาทั้งหมด

5. การวิจัย และประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา

ผู้เสนอรายงาน

ดร. อารุณ จันทรานิช นักวิชาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

สาระสำคัญที่ เสนอ

เหตุจูงใจหรือความ เป็นมา

สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2520 และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งมีผลต่อระบบและการดำเนินงานการประถมศึกษา เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการประถมศึกษา ในช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลง ตั้งนี้ในปี พ.ศ. 2522 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายก รัฐมนตรีร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทยทำการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการศึกษาขั้นเป็นครั้งที่ 2 หลังจากได้ดำเนินการไปแล้วในปี พ.ศ. 2516-2518

ความหมาย (จุดมุ่งหมาย)

- ประเมินประสิทธิภาพของการจัดการประถมศึกษาทั้งระบบที่เป็นอยู่
- สร้างเกณฑ์วัดประสิทธิภาพ เพื่อศึกษาลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง และค่า
- หารูปแบบขององค์กรหน่วยประสิทธิภาพการศึกษา

ทั้งนี้ ได้ปรับปรุงแนวคิด เกี่ยวกับประสิทธิภาพของการประถมศึกษา ให้มีความหมาย กว้างขวางครอบคลุมยิ่งขึ้นกว่าเดิม ตามลักษณะหน้าที่ที่ควรจะเป็นของโรงเรียนประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

- 1) นักเรียนมีสัมฤทธิผลทั้งทางวิชาการและไม่ใช่วิชาการ
- 2) กระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 3) ประสิทธิภาพภายใต้ของการจัดการศึกษาสูง สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตาม เวลาที่กำหนด
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยการวัด เป็นโรงเรียนประถมศึกษาประจำถนนตัวอย่าง โรงเรียน 399 โรง นักเรียน 11,442 คน ครูใหญ่ 399 คน ครูชั้นประถมศึกษาจำนวน 1,074 คน ประชาชนในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ 3,951 คน โดยดำเนินการศึกษาจาก 10 เนต์ การศึกษา 18 จังหวัด 93 อำเภอ 249 ตำบล ทั่วประเทศ

การเงิน

ส่วนหนึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากมูลนิธิฟอร์ด

คุณลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงและต่ำ

ผลการพิจารณาความแตกต่างของประสิทธิภาพการประเมินศึกษาจากตัวชี้วัดนี้ประสิทธิภาพรวม ปรากฏว่า ความแตกต่างระหว่างลักษณะอาเภอที่ตั้ง ภาคภูมิศาสตร์ ประเภทโรงเรียน และเขตการศึกษาก็ตี สามารถอธิบายความแตกต่างที่เป็นอยู่ของโรงเรียนประถมศึกษาได้เพียงประมาณร้อยละ 35 ที่เหลือน่าจะ เป็นความแตกต่างที่เกิดขึ้นภายใต้อาเภอ ภาคภูมิศาสตร์ ประเภทโรงเรียนและเขตการศึกษา ซึ่งไม่พ้นการพิจารณาข้อมูลด้านสภาพโรงเรียน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน และสภาพของชุมชนที่ตั้งโรงเรียน การศึกษาสภาพข้อมูลรายละเอียดจากโรงเรียนประถมศึกษา ที่จัดว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดและต่ำสุดอย่างละ 10 โรงเรียน โดยใช้ตัวชี้วัดนี้ประสิทธิภาพรวม เป็นเครื่องจำแนกโรงเรียน ได้ผลสรุปคุณลักษณะเฉพาะของโรงเรียนประถมศึกษาตั้งนี้

1) ลักษณะของโรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงโดย เฉลี่ย เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนห้องเรียน และจำนวนนักเรียน เป็นประมาณ 4-5 เท่าของโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่ำ โรงเรียนตั้งกล้าตั้งอยู่ในห้องที่ที่เจริญ เช่น ใจล้อเกอ การติดต่อโดยไปรษณีย์ ทางไตรแครด เร็ว นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนได้สะดวกและหลายวิธี และสภาพทั่วไปของโรงเรียน ในทศนาชของชุมชนอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ

2) คุณภาพของโรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงมีนักเรียนที่สอบได้ชั้น ป.6 และที่เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาได้สูงกว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ วัสดุการเรียนของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงมีจำนวนมากกว่า อัตราส่วนนักเรียนต่อครูสูงกว่า เพราะส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่

3) บุคลากรของโรงเรียน

โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงโดยเฉลี่ย มีครูใหญ่ที่มีประสบการณ์สูงกว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ ครูผู้สอนในโรงเรียนก็มีประสบการณ์สอนนานกว่า มีความการสอนต่อสัปดาห์ และใช้เวลาตรวจสอบงานมากกว่าด้วย อีกประการหนึ่งที่น่าสังเกตคือ โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงจะมีครูที่อาทัยอยู่ในชุมชนมากกว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ

4) ลักษณะของชุมชน

โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง มักตั้งอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่ จำนวนครัวเรือนมาก และตั้งอยู่ในชุมชนที่เจริญ มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนในขณะที่โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ มีชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ที่ครึ่งหนึ่งที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ นอกจากนี้ อัตราการข้าย้าย เนื้อเยื่อออกรของประชาชานกรในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่มีนากกว่า และคนในชุมชนโดยเฉลี่ยมีทัศนคติที่ดีกว่าต่อโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง

5) สักษะของนักเรียนและสภาพทางบ้าน

นักเรียนที่เรียนโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง เคยเรียนอนุบาลมาก่อน เป็นส่วนใหญ่ การยกขึ้นมาอยู่ มาจากครอบครัวที่มีความต้องการศึกษาสูงกว่า ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพที่มีเชิงกรรมการ สภาพเศรษฐกิจทางบ้านดีกว่า นักเรียนได้รับเงินไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มากกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ นอกจากนี้นักเรียนในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง จะขาดเรียนน้อยกว่า และมีการทำภาระบ้านมากกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ

ข้อเสนอแนะการปรับปรุงประสิทธิภาพการประเมินศึกษา

ก. การปรับปรุงประสิทธิภาพการประเมินศึกษาโดยส่วนรวม

1) เพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนประเมินศึกษาในอาเภออื่นที่ไม่ใช้อาเภอเมือง และโรงเรียนประเมินศึกษาในภาคเหนือโดยการลดความแตกต่างในปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน อันได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครุ ประสบการณ์ของครูใหญ่ และความท่างไกลของที่ตั้งโรงเรียนจากชุมชน

2) เพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนประเมินศึกษาในภาคตะวันออก เชียงใหม่และภาคใต้ โดยการลดความแตกต่างในปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน อันได้แก่ รายได้ประชากร ความร่วมมือของชุมชน ทัศนคติของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และการลดความแตกต่างในปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน อันได้แก่ การมีโอกาสเรียนขึ้nonบุคลากร กการไม่สอนยกข้าม และความพร้อม และทัศนคติของผู้เรียน

3) เพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนราษฎร์ โดยการลดความแตกต่างในปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน โดยเฉพาะปัจจัยที่สามารถดำเนินการได้โดยทางโรงเรียนคือ การสร้างความร่วมมือของชุมชนกับโรงเรียนและการสร้างทัศนคติที่ดีของชุมชนต่อโรงเรียน

4) เพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนประชาบาล โดยการลดความแตกต่างของโรงเรียนประเมินศึกษาในปัจจัยด้านต่างๆ ทุกด้าน ทั้งทางด้านโรงเรียน นักเรียน และชุมชน

ก. การปรับปรุงประสิทธิภาพการประเมินศึกษาใน เป้าหมาย เฉพาะ

1) การปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน (ทางด้านวิชาการและไม่ใช่วิชาการ)

เป้าหมาย ปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนในอ่า เกือบอื่นที่ไม่ใช้อ่า เกือ เมือง การปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ โรงเรียนประถมศึกษาประ เกษทโรงเรียนประชานาล และโรงเรียนประถมศึกษาใน เขตการศึกษาที่ 9,10 และ 11

วิธีการหลัก

1.1 ปรับปรุงปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมของผู้เรียน รวมทั้งความเจริญของ ชุมชน

1.2 จัดการศึกษาทดแทน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มาจากการครอบครัวยากจน และเสียเบรย์น

1.3 จัดหาเครื่องเขียน แบบเรียน หรือทุนการศึกษา และสนับสนุนให้มี อาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน

1.4 จัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กในพื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ และจัดการ ศึกษาชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา

1.5 เร่งรัดและสนับสนุนให้ เอกชน สมาคม องค์กรส่วนท้องถิ่นที่มีความ พร้อม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา

1.6 สนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ เป็นไปในทางสร้างเสริม ให้นักเรียนรู้ความสามารถของตนเอง มีการกวดขันให้ก้าลังใจนักเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนมี ความพร้อมและทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

1.7 ควรมุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมและทัศนคติต่อการเรียนควบคู่กับการ เน้นผลลัพธ์

1.8 ปรับปรุงโรงเรียนขนาดเล็กในด้านวัสดุครุ วัสดุอุปกรณ์การสอน การ จัดสรรงบประมาณ และใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม

1.9 ถ้าท้องถิ่นมีการคุณภาพสังคม ควรยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น หรือมีการบริหาร เป็นกลุ่มโรงเรียนให้ เป็นล่า เป็นสัน มีระบบการตรวจนิเทศที่มี ประสิทธิภาพอย่างแท้จริงและทั่วถึง

1.10 เน้นบทบาทของครูให้มากในการประสานงานกับชุมชนและสร้างให้ชุมชนมีศักดิ์ศรีต่อโรงเรียน

2) การเพิ่มโอกาสเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา

เป้าหมาย เพิ่มโอกาสเข้าเรียนหรือ เพิ่มความสามารถในการบริการประชาชน วัยเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละโรงเรียนอ่า เกือบอื่นที่ไม่ใช้อ่า เกือ เมืองในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ ในประเภทโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนประชาบาล และโรงเรียนประถมศึกษา ในเบตการศึกษาที่ 3, 8, 9 และ 12

วิธีการหลัก

2.1 ปรับขยายขนาดของโรงเรียน โดยการรวมโรงเรียนขนาดเล็กเข้าด้วยกัน หรือให้โรงเรียนประถมศึกษานาดใหญ่ เป็นโรงเรียนศูนย์กลางและโรงเรียนประถมศึกษานาดเล็ก เป็นโรงเรียนสาขา และให้โรงเรียนสาขาจัดสอนในชั้นประถมตอนต้น ส่วนชั้นปลาย เปิดสอนที่โรงเรียนศูนย์กลาง

2.2 ปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนด้านบุคลากร สื่อการเรียน วิธีการสอน อาคาร สถานที่ รวมทั้งสร้างห้องศูนย์ความคู่กันไป เพื่อเพิ่มอำนาจการยึดเหนี่ยวของโรงเรียน

2.3 ขยายบริการการศึกษาให้แก่เด็กกลุ่มต้อยโอกาสทางการศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อระดับความต้องการของทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม อันได้แก่ เด็กที่มีความพิการทางสมอง เด็กอัมพาตในชุมชนแออัด เด็กที่มีปัญหาในเรื่องภาษาและวัฒนธรรม ทั้งนี้โดยเร่งด่วน เน้นการสำรวจจำนวนประชากรวัยเรียนของเด็กกลุ่มต่างๆ ตั้งกล่าว เพื่อทราบกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน

2.4 ศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเฉพาะสาหรับเด็กพิการทางกายหรือทางสมองบางประเภท เด็กในชุมชนแออัด เด็กที่มีปัญหาในเรื่องภาษาและวัฒนธรรม

3) การลดความสูญเปล่าของโรงเรียนประถมศึกษา

เป้าหมาย ลดความสูญเปล่าหรือ เพิ่มประสิทธิภาพภายในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีในอ่า เกือ เมือง ในกรุงเทพฯ โรงเรียนประถมศึกษาประเภทโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียน กทม. และโรงเรียนประถมศึกษาในเบตการศึกษา 1, 3 และ 8

วิธีการหลัก

3.1 การเลือกนักศึกษา เป็นผู้บริหารโรงเรียนประจำศึกษา ควรพิจารณาผู้ที่มีประสบการณ์มาก เนื้อจากภารกิจการศึกษา และควรเลือกเพื่อให้ได้บุคคลที่สามารถที่จะนำครุทั้งงาน มีความสนใจในงานวิชาการ การปรับปรุงโรงเรียนและอ่านวิถีการทำงานการเรียนการสอนให้ได้ผล เป็นอย่างดีแก่เด็ก

3.2 ปลูกฝังทัศนคติของครูให้เป็นผู้มั่นศึกษาค้นคว้าที่จะช่วยแก้ปัญหา และหาทางสันของความต้องการของนักเรียน

3.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองระหบกในความรับผิดชอบของตนที่มีต่อการศึกษาของเด็ก

3.4 ครุใหญ่และศึกษานิเทศก์ ควรระบุให้ครูและผู้ปกครอง เกิดความสำนึกรักและเข้าใจปัญหาของความสูญเปล่าทางการศึกษา

3.5 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียน หนังสืออ่านประกอบให้ครบถ้วนที่หลักสูตรกำหนดไว้

3.6 พัฒนาคุณภาพครูให้มีความรู้ความสามารถและความสนใจไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

3.7 ทางโรงเรียนควรช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนเป็นพิเศษ แก่นักเรียนที่ต้องขาดเรียนเพื่อความต้องการแรงงานทางบ้าน

4. การปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

เนื้อหาสำคัญ ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในอาเภอ เมือง ในกรุงเทพฯ ภาคกลาง ในโรงเรียนประจำศึกษา ประเทืองเรียนราษฎร์และโรงเรียนประจำศึกษาในเขตการศึกษาที่ 1, 4 และ 12

วิธีการหลัก

4.1 กារทบทวนเป็นแนวปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนประจำศึกษาดำเนินกิจการโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดังนี้

ก) มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยแสดงความต้องการ ความคิดเห็น

ข) มุ่งจัดทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน เช่น ให้บริการแก่ประชาชน ด้านการศึกษาผู้ใหญ่ กีฬา ห้องสมุด ศูนย์พักผ่อนหย่อนใจ

ค) ส่งเสริมการศึกษาเด็ก ให้รู้จักระลังวิชาในชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเด็ก และมีประสบการณ์ตรง

4.2 กำหนดให้มีโครงการปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นโรงเรียนชุมชนในแผนพัฒนาการศึกษา

4.3 พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเพิ่มแรงจูงใจ เน้นฯ และความสัมพันธ์กับชุมชนดังนี้

ก) เสริมสื่อการเรียน

ข) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเรียน การสอน

ค) จัดสรรงบประมาณอย่างถูกต้อง

ง) คัดเลือกคนเก่งและคนดีมาเป็นครู

จ) ปรับปรุงการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

4.4 สนับสนุนให้ครูอาจารย์อยู่ในชุมชนโดยอาจสร้างบ้านพักให้ครูอยู่ในชุมชนที่มีความสะดวก ปลอดภัย ไม่ห่างไกลจากโรงเรียน

6. โครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้สื่อ อาร์ ไอ ที

ผู้เสนอ

อาจารย์วานิช ศิลากร

ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และ

อาจารย์คุลย์ วงศ์ษา

ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ความเป็นมาของโครงการ "อาร์ ไอ ที" หรือ "โครงการส่งเสริมสมรรถภาพทางการสอน" เป็นโครงการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อปรับปรุงการศึกษาชั้งจัดเป็นศูนย์นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Innotech) เป็นศูนย์ขององค์การสหมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Seameo) เป็นผู้วางแผนทางด้านการร่วมกับกรมสามัญศึกษาในนามกระทรวง

ศึกษาธิการ โดยได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินการเงินจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ใช้ระยะเวลา 2 ปี 6 เดือน ในการวิจัยแบบทดลอง โดยตั้งสำนักงานโครงการนี้อยู่ที่โรงเรียนเมืองใหม่ จังหวัดพะนุช เริ่มในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2520

สาระสำคัญที่เสนอโครงการ อาร์ ไอ ที

โครงการนี้เป็นโครงการวิจัยเชิงทดลอง ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อหาแนวทางการจัดปรับปรุงการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยเน้นการศึกษาในชั้นบทบาท เล็กที่ขั้นตอนคณิตศาสตร์และงบประมาณ ให้เด็กสามารถศึกษาด้วยตนเองและมีคุณภาพการศึกษา เท่าเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยจัดให้มีสื่อการเรียน เป็นเครื่องมือ ช่วยในการสอนให้ครบถ้วนกลุ่มประสบการณ์ ลดภาระครูไม่ครบชั้น และทำให้การสอนได้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

สาเหตุที่ใช้สื่อ อาร์ ไอ ที ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

จากการประชุมคุณภาพการประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น มีคุณภาพทางการศึกษาต่างกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมาก มีสาเหตุหลายประการ

- โรงเรียนประถมศึกษาในชนบท มีขนาดเล็กขาดอัตราภาคลังคຽ ครุคนเดียวสอนมากกว่า 1 ห้องเรียน ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน หรือสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ดังนั้นครูจึงใช้การบรรยาย เป็นวิธีการสอนหลัก
- ส่วนใหญ่การดำเนินการสอนเน้นเฉพาะกลุ่มทักษะ คือ คณิตศาสตร์และภาษาไทย เท่านั้น ทำให้การดำเนินการสอนไม่ครบตามจุดประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร
- จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มสูงขึ้น เพราะอัตราการเพิ่มประชากรลดลง ตัวจะบรรจุครูให้ครบชั้นย่อมทำให้สั้น เป็นสิ่งเงินงบประมาณในการใช้จ่ายรายหัวต่อปีสูง เพื่อเป็นการประหยัด

ความหมายและขั้นตอนในการค่า เนินงาน

สืบ อาร์ ไอ ที หมายถึง สื่อการเรียนที่ช่วยลดเวลาการสอนของครู เป็นผลการวิจัยทดลองของศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาขององค์การ ซึ่ง มี ไอ ทดลองของศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาขององค์การ ซึ่ง มี ไอ

ขั้นตอนการค่า เนินงานโครงการ อาร์ ไอ ที

ศูนย์อินโน เทคขององค์การ ซึ่ง มี ไอ ได้ดำเนินการทดลองโครงการ อาร์ ไอ ที ร่วมกับกรมสามัญศึกษา เริ่มในปี พ.ศ. 2520²³

ปีการศึกษา 2521-2524 ได้นำสื่อไปทดลองใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ปีการศึกษา 2525 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นำมาทดลองใช้ ใน 7 จังหวัด

ปีการศึกษา 2526 ขยายการทดลองเพิ่มเป็น 17 จังหวัด มีโรงเรียนทดลองรวม 481 โรงเรียน

จากผลการวิจัยเชิงทดลอง ปีการศึกษา 2525, 2526 พนวจ การใช้สื่อ อาร์ ไอ ที ในโครงการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลลัพธ์อีท่างการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีครูไม่ครบชั้นสูงขึ้นเท่าเทียมกับผลลัพธ์ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่

ปีการศึกษา 2527 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายจะขยายการใช้สื่อ อาร์ ไอ ที ในโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอีก 10 จังหวัด รวมเป็น 27 จังหวัด

ลักษณะของสื่อ อาร์ ไอ ที

- สื่อการเรียน จัดทำทุกชั้นตั้งแต่ ป. 1-6 จัดทำตามเนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

- สื่อและวัสดุการเรียนการสอนของ อาร์ ไอ ที ประกอบด้วยแบบฝึกหัด บัตรงาน และเกมส์และเครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์ แผ่นไม้ เชือนค่าและเทป

- สื่อการเรียนเน้นสิ่งติดพิมพ์มากกว่าสอดหัศนอุปกรณ์ โดยยึดหลักประยัดค่าใช้จ่ายในการผลิต

- สื่อ อาร์ ไอ ที ได้พัฒนาฐานแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนที่ เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักอภิปรายและแสดงความคิดเห็นตามวิถีทางประชาธิปไตย ทำให้ผู้เรียนสนุก เพลิด เพลิน

- สื่อการเรียน อาร์ ไอ ที ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็นแบบเรียนสาเร็จรูป และชุดการเรียนของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพทางการสอน

- แบบเรียนสาเร็จรูปของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพทางการสอนในแต่ละชั้น มีหลายเล่ม เรียงลำดับจากเล่มที่ 1 ถึงเล่มสุดท้าย แต่ละเล่มจะมีเนื้อหาวิชาทุกกลุ่ม ประสบการณ์ ตรงตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

- วิธีเรียนและวิธีสอนง่ายต่อการที่ครูจะนำไปใช้ จะมีประโยชน์ลดความจุประสงค์แม้ครูจะไม่มีความตัดขาดความรู้ ก็สามารถทำการสอนได้ด้วย

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6 สื่อการเรียนจะแยกเป็นรายกลุ่mvิชา เพื่อนักเรียนโตแล้ว สามารถถือหนังสือที่มีกราฟเป้าหมายกว่าเดิม ป.1,2,3,4 ที่นาเพียงวันละเล่มก็สามารถเรียนได้ทุกกลุ่mvิชา

อุปสรรค ปัญหา และแก้ไข

- การใช้สื่อ อาร์ ไอ ที นั้น นักเรียนจะเรียนด้วยตนเองมากที่สุด เด็กจะต้องอ่านหนังสือได้คล่องจึงจะสามารถอ่านคำสั่งในแบบฝึกหัด บัตรงานตลอดจนการเล่นเกมส์ต่างๆ ได้

จะนั้น เด็กที่มีปัญหาในการอ่านจะเรียนแบบเรียนสาเร็จรูป ผ่านจุลประสงค์ได้ช้ามาก จะต้องแก้ไขโดยการสอนข้อมูลเรียน โดยเฉพาะการอ่านเป็นกริฟฟิ เช่น เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติตามแบบเรียนสาเร็จรูป

- ผลกระทบ การลดเวลาได้ไม่ชัดเจนในระดับ ป. 1,2 เนื่องจากสื่อ อาร์ ไอ ที ส่วนใหญ่เป็นสิ่งติดพิมพ์ และนักเรียน ป.1,2 ส่วนใหญ่อ่านหนังสือชั้งไม่ค่อยได้

การแก้ไข น่าจะเป็นการเปลี่ยนจากตัวหนังสือไปเป็นภาพหรือเครื่องมืออย่างอื่น

- ค่าใช้จ่ายรายหัวต่อเด็ก 1 คน ต้องหักการเรียนตลอดปีนี้นราคากลางมาก

7. งานอนามัยโรงเรียนแก่ครุประภมศึกษาและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขปี 2528

หัวหน้าโครงการ

นายสมิทธิ์ พัฒนกุล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

นายวินัย เกิดนิคทรัพย์ ผู้ช่วย

1. กองอนามัยโรงเรียนและสำนักงาน

สาธารณสุขจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข

2. กองนโยบายและแผน สปช. และ

สำนักงานการประภมศึกษาจังหวัด

ระยะเวลาเริ่มต้น ตุลาคม 2524 ระยะเวลาสิ้นสุด กันยายน 2529

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบัน คือ การมีประชากรที่มีคุณภาพ และใน การพัฒนาคุณภาพประชากรนั้น ควรจะเริ่มต้นที่ประชากรในวัยเรียน โดยส่งเสริมการจัดบริการ ด้านสุขภาพและอนามัยควบคู่กันไปกับการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม ฯลฯ การดำเนินการ จัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัยโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และครูเป็นผู้ดูแล เมื่อการนี้ ไม่สามารถ จัดให้กับนักเรียนได้ครอบคลุมทั่วถึงได้ วิธีหนึ่งที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวคือ ส่งเสริมให้เด็กได้ทราบนัก ในการสานติภาพของมนุษย์ รู้จักวินิจฉัยปัญหาสุขภาพอนามัย วิธีรักษาสุขภาพ ตลอดจน ปฏิบัติตามเพื่อให้มีสุขภาพอนามัยดี ซึ่งการดำเนินการจะเป็นจะต้องอบรมผู้บริหารและครูปฏิบัติการ ให้เข้าใจแนวความคิด วิธีฝึกให้เด็กปฏิบัติจริง วิธีติดตามประเมินผล เพื่อนำไปถ่ายทอดให้เด็ก ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้กลวิธีการสาธารณสุขมูลฐานมาดำเนินงานอนามัยโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสุขภาพ อนามัยดีทั่วหน้าก่อนปี 2543

3. เป้าหมาย

จัดอบรมผู้บริหารและครุภัณฑ์การจาก 4,218 โรงเรียนใน 13 จังหวัด (ตาก ลพบุรี สิงห์บุรี ตราด จันทบุรี ปราจีนบุรี ศรีสะเกษ มหาสารคาม ลាសูน เพชรบุรี ระนอง พังงา ตรัง) จำนวนทั้งสิ้น 4,911 คน แยกเป็น

3.1 ผู้บริหาร 1,189 คน อบรมรุ่นละ 2 วัน 14 รุ่น

3.2 ครุภัณฑ์การ 3,722 คน อบรมรุ่นละ 2 วัน 76 รุ่น

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม พิจารณาเลือกจากโรงเรียนที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม

4. การดำเนินงาน

4.1 ขั้นตอนการดำเนินการ

4.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกองอนามัย โรงเรียนวางแผนการดำเนินงานและกำหนดโครงการร่วมกัน

4.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุน และประสานงาน แจ้งแนวทางดำเนินการให้สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดที่อปภบดี

4.1.3 กองอนามัยโรงเรียนประสานงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการอบรม

5. ทรัพยากร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนงบประมาณจากงบแผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา งานอนามัยโรงเรียน หมวดรายจ่ายอื่น เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าเช่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ผู้เข้ารับการอบรมและเจ้าหน้าที่จัดการอบรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และค่าวัสดุอบรม แยกตามประเภทค่าใช้จ่ายดังนี้

5.1 ค่าเช่าที่พัก	923,620	บาท
5.2 ค่าเบี้ยเลี้ยง	741,720	บาท
5.3 ค่าพาหนะ	257,440	บาท
5.4 ค่าวัสดุอุปกรณ์	77,220	บาท
รวม	1,999,980	บาท

6. การติดตามประเมินผล

ผู้นิเทศงานกองอนามัยโรงเรียนหรือศูนย์อนามัยโรงเรียนเขต ร่วมกับผู้นิเทศ โครงการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พิจารณาติดตามประเมินผลหลังจากการอบรมประมาณ 4-6 เดือน แล้วรายงานผลให้เจ้าสังกัด เพื่อประกอบการพิจารณา ปรับปรุงการดำเนินโครงการในปีต่อไป

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน ครุ�ีความรู้ความเข้าใจ และสามารถใช้กลวิธีของการสาธารณสุขมูลฐานเพื่อพัฒนาอนามัยในโรงเรียนได้ดีขึ้น
- 2) นักเรียนมีสุภาพอนามัยดีขึ้น

8. โครงการปรับปรุงคุณภาพการประเมินศึกษาโดยความช่วยเหลือขององค์กรยุนิเชฟ

ผู้เสนอผลงาน นายจันง พรายแย้มแข

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ

สาเหตุจึงได้ทำให้ผู้เสนอผลงานท่านนี้ขึ้นมา

เนื่องจากศึกษานิเทศก์ประสบปัญหาในการออกแบบ เทศกาลศึกษาตามโรงเรียนต่างๆ คือ ไม่มีเครื่องมือสื่อสารที่ใช้ในการนิเทศ การใบอนิเทศมักจะเป็นการคูโรงเรียนในช่วงระยะเวลาอันจำกัด แล้วจึงนิเทศจากสาเหตุนี้ จึงได้คิดผลิตเครื่องมือสื่อสารใช้ในการนิเทศ เพื่อศึกษานิเทศก์

จะได้นำเครื่องมือนี้ไปประ เมินโรงเรียน เสียก่อน เนื่อง เหตุนักษาแล้วจะได้ทำการนิเทศได้ถูกต้อง อัน เป็นการช่วยปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา ซึ่งองค์กรยูนิเซฟได้ยอมรับและให้การสนับสนุน โดยให้ความช่วยเหลือ เฉพาะพื้นที่嫣กจน 38 จังหวัด ตามแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 เป็นเงิน ครึ่งหนึ่ง จากจำนวนเงินทั้งหมด 600,000 บาท

ความหมาย

โครงการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาโดยความช่วยเหลือขององค์กรยูนิเซฟ เป็น โครงการที่มีรายละเอียดมาก ผู้เสนอผลงานนี้จึงได้นำมาเสนอ เป็นบางส่วน ซึ่งส่วนที่นำเสนอถือว่า เป็นวัตกรรมใหม่ที่ยังไม่มีผู้ใดทามาก่อน คือ การผลิตเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน การสอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ของระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มสร้างเสริมทักษะภาษาไทย กลุ่มสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ โดยจัดทำเครื่องมือการวัดในรูปแบบต่างๆ พร้อมคู่มือ การใช้และgrade เป้าบรรจุ เครื่องมือแจกให้กับ ศน.สปจ. และ ศน.สปอ. คงละ 1 ชุด นำไปใช้ เมื่อออกนิเทศตามโรงเรียนต่างๆ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. คณฑ์ครูและศึกษานิเทศก์ เนบทการศึกษา 6 ร่วมกันผลิตตัวอย่างต้นแบบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนทั้ง 5 กลุ่มประสบการณ์ โดยเป็นรากจักรฯ เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ก่อนที่จังหวัดประจำตนศรีบันธ์ ใช้เวลาผลิต 10 วัน ได้ต้นแบบการวัดและประเมินผลทุกจุด ประสงค์ เป็นจำนวน 100 กว่าชิ้นพร้อมคู่มือการใช้
2. ท่าการคัดเลือกต้นแบบของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ที่ท้าขึ้นมา กลุ่มละ 3 ชิ้น รวมทั้งหมด 15 ชิ้น ให้ศึกษาภัพท์นำไปผลิตพร้อมคู่มือการใช้และgrade เป้าสำหรับบรรจุ เครื่องมือการวัดและประเมินผล
3. ส่งให้ ศน.สปจ. และ ศน.สปอ. นำไปใช้ในการนิเทศ

อุปสรรค ปัญหา และการแก้ไข

จากการติดตามผลได้พบว่า สิ่งของกระ เป้าที่ใช้บรรจุเครื่องมือซึ่งเหมือนสิ่งของทหารี้น์ ศบ.สปจ. และ ศบ.สปอ. ที่อยู่ในเขต Sensitive เสนอขอเปลี่ยนสิ่งของกระ เป้า เป็นของจาก เกรงว่าจะเกิดความเข้าใจผิดในขณะที่ถือไปนิเทศตามโรงเรียน ในเรื่องนี้ สปช. จะได้นำไป แก้ไขในปีต่อไป

ข้อคิดที่จะนำไปใช้ของผู้เสนอผลงาน

1. เวลาที่ศึกษานิเทศก์จะนำเครื่องมือใบเชี้ยวไม่เจ้า เป็นต้องนำใบหั้งหมวด ศึกษานิเทศก์ สามารถเปิดกากหนดการสอนของกลุ่มโรงเรียนที่จะไปนิเทศว่า สอนถึงจุดประสงค์ใดในวันที่จะไปนิเทศ แล้วจึงเลือกเฉพาะเครื่องมือที่จะวัดจุดประสงค์นั้นๆ ไป
2. ผู้เสนอผลงานได้ข้อคิดจากการผลิตต้นแบบจากปีแรก ซึ่งทำทุกจุดประสงค์นั้นในปีงบประมาณเดียวกัน จึงเป็นการลงทุนด้วยเวลา โดยจะตั้งคณฑ์ทางานขึ้นวิเคราะห์จุดประสงค์ทุกกลุ่ม ประสบการณ์ของขึ้นปีงบประมาณศึกษาปีที่ 5 แล้วเลือกเฉพาะจุดประสงค์ที่สามารถเป็นตัวแทนของจุดประสงค์หั้งหมวด นำมาสร้างเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. โครงการวิทยุโรงเรียน

หัวหน้าโครงการ

นายพรมมา กางาม

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

นางสาวลันนา นิพนธ์พิทยา

กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ

ระยะเวลา เวลา เริ่มต้น

ตุลาคม 2525 ระยะเวลาสิ้นสุด -

1. หลักการและเหตุผล

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศประการหนึ่งคือ การมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ วิธีที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพวิธีหนึ่งคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและจัดให้มีความ เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ในการดำเนินการตามหลักการดังกล่าว ให้ครอบคลุม เป้าหมายการพัฒนาการศึกษา ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม จะเป็นจะต้อง ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ เช่นเชี่ยว การจัดบทเรียนออกแบบทางวิทยุซึ่ง เรียกว่า "วิทยุ โรงเรียน" เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ประโยชน์ในการยกมาตรฐานด้านคุณภาพของการ จัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องถีนที่ห่างไกลแหล่งวิชาการ วิทยุ เป็นสื่อที่ช่วยได้ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และ เป็นสื่อติดต่อสื่อสารกับครู ทั่วประเทศอีกด้วย เพื่อให้การดำเนินการโครงการวิทยุโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการวิทยุโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของ โครงการพัฒนาการศึกษาครั้งที่ 5 โดยให้ปรับปรุงขยายการดำเนินงานให้ครอบคลุมพื้นที่การพัฒนา การศึกษางบประมาณเพื่อใช้จ่ายในโครงการนี้ ส่วนหนึ่งใช้งบประมาณจากเงินยืม IDA (International Development Association) เพื่อพัฒนาการศึกษาและส่วนหนึ่ง เป็นงบประมาณ สมทบ ซึ่งหน่วยงานที่ใช้บริการจะต้องพิจารณาสนับสนุน เป็นค่าใช้จ่ายในการอบรม การจัดทำสื่อ ประกอบการอบรมและการจัดทำเอกสารประกอบการรับฟัง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จะเป็น อาที ค่าซ้อมแซม เครื่องรับวิทยุ ค่าเบ็ดเตล็ด

เพื่อสนับสนุนอย่างของรัฐในการพัฒนาการศึกษาตามหลักการดังกล่าว สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษาของ โรงเรียน จึงร่วมกันจัดโครงการนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมให้การใช้วิทยุ เป็นเครื่องมือในการยกมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น
- 2) เพื่อใช้วิทยุ เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้ วิทยาการใหม่ และ เป็นสื่อในการติดต่อกับครูที่ราชอาณาจักร
- 3) เพื่อให้วิทยุโรงเรียนบริการทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

3.1 จัดทำคู่มือบันทึกวิทยุโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานการนิเทศ
การติดตามและประเมินผลการใช้วิทยุโรงเรียน โดยแจกให้กับผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ทั่วหน้าการประถมศึกษาอาเภอ/กึ่งอาเภอ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอาเภอ/
กึ่งอาเภอ และผู้บันทึกวิทยุโรงเรียน จำนวนพิมพ์ 32,500 เล่ม

3.2 จัดทำแผนภาพ (Poster) การใช้วิทยุโรงเรียน เพื่อการศึกษาให้ครู
เข้าใจวิธีการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการเรียนการสอนได้ดูดี โดยแจกให้กับโรงเรียนทุกโรง
จำนวนพิมพ์ 31,000 ชุดฯ ละ 6 แผ่น (ขนาด 20 x 30 นิ้ว)

3.3 จัดพิมพ์เอกสารคู่มือครู (หมวด เสริมการเรียนการสอน) เพื่อใช้ประกอบ
การเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ จำนวน 10,828 ชุดฯ ละ 33 รายการ โดยแจกให้กับ¹
โรงเรียนต่อไปนี้

3.3.1 จัดสร้างเพิ่มเติมให้โรงเรียนขนาดกลาง ใหญ่ และใหญ่มาก ดังนี้

โรงเรียนขนาดกลาง	3,016	โรงฯ	ละ 2 ชุด	=	6,032	ชุด
โรงเรียนขนาดใหญ่	332	โรงฯ	ละ 3 ชุด	=	996	ชุด
โรงเรียนขนาดใหญ่มาก	175	โรงฯ	ละ 4 ชุด	=	700	ชุด
				รวม	7,728	ชุด

โรงเรียนที่แจ้งชารุด และต้องการเพิ่มเติม
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดพิมพ์เพิ่ม 10% ของโรงเรียนทั้งหมด จำนวน
3,100 ชุด

3.3.2 ด้านคุณภาพ

คู่มือผู้บันทึกวิทยุโรงเรียน ผู้บันทึกวิทยุโรงเรียน และคู่มือครู (หมวด เสริมการเรียน
และการสอน) และคู่มือผู้สอน คู่มือผู้สอน คู่มือครู (หมวด เสริมการเรียน
และการสอน) และคู่มือผู้สอน คู่มือครู (หมวด เสริมการเรียนและการสอน)

แผ่นภาพการใช้วิทยุโรงเรียนและคู่มือครู (หมวด เสริมการเรียน
และการสอน) และคู่มือผู้สอน คู่มือครู (หมวด เสริมการเรียนและการสอน)

4. การดำเนินงาน

4.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 4.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษาก่อโรงเรียน ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน คณภาพการการประถมศึกษาแห่งชาติ นำเสนอ คณภาพการการประถมศึกษาแห่งชาติ อนุมัติหลัก เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณฯ
- 4.1.2 แต่งตั้งคณท่านาง จัดทำคู่มือบริหารวิทยุโรงเรียน
- 4.1.3 แต่งตั้งคณท่านาง จัดทำแผ่นภาพการใช้วิทยุโรงเรียน
- 4.1.4 ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำคู่มือบริหารวิทยุโรงเรียน
- 4.1.5 ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำแผ่นภาพการใช้วิทยุโรงเรียน
- 4.1.6 จัดพิมพ์คู่มือบริหารวิทยุโรงเรียน แผ่นภาพการใช้วิทยุโรงเรียน
- 4.1.7 จัดส่งคู่มือบริหารวิทยุโรงเรียน แผ่นภาพการใช้วิทยุโรงเรียน
- 4.1.8 จัดส่งคู่มือบริหารวิทยุโรงเรียน แผ่นภาพการใช้วิทยุโรงเรียน และเอกสารคู่มือครุ (หมวด เสริมการเรียนการสอน) ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่างๆ

5. ทรัพยากร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนงบประมาณจำนวน 5,000,000 บาท

6. การติดตามประเมินผล

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษาก่อโรงเรียน ร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ติดตามผลการดำเนินงาน

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีคุณภาพสูงขึ้น
- 7.2 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้ มีโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น
- 7.3 การรับฟังวิทยุโรงเรียน มีประสิทธิภาพสูงขึ้น งบประมาณการใช้จ่ายทั้งสิ้น 4,090,260 บาท

10. โครงการพัฒนารูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการประดมศึกษา (จังหวัดปัตตานี ศรีสะเกย)
โดยความช่วยเหลือจากธนาคารโลก ครั้งที่ 1

ความเป็นมา สปช. ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลก โดยใช้เงินเหลือจ่ายโครงการพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 จัดทำเป็นโครงการพัฒนารูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการประดมศึกษาระยะที่ 1 หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "โครงการศูนย์วิชาการ" โดยให้ทำเป็นโครงการนำร่องที่จังหวัดศรีสะเกยและจังหวัดปัตตานี

ความหมาย

เป็นโครงการทดลองจัดตั้งศูนย์วิชาการในจังหวัดศรีสะเกยกับปัตตานี เพื่อทั้ง 2 จังหวัดนี้ มีผลการเรียนของนักเรียนดี และครูร้องเรียนเรื่องขาดแคลนสื่อการสอน

การจัดตั้งศูนย์วิชาการ แบ่งเป็น 2 ระดับ

1. ระดับจังหวัด จังหวัดละ 1 ศูนย์ อุ่นความรับผิดชอบของ ศบ. จังหวัด วัดถูประสังค์ของศูนย์วิชาการจังหวัด

1.1 ศึกษาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

1.2 เป็นศูนย์กลางการผลิตและการบริการสื่อการสอนในระดับจังหวัด

1.3 ให้บริการ สาธิต อบรม แนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอน

1.4 เก็บรักษาและการซ้อมแซมสื่อการเรียนการสอน

1.5 ติดตามประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพ

การเรียนการสอน

1.6 สนับสนุนการบริหาร การนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนในจังหวัด

วัดถูประสังค์ที่ใช้ในศูนย์ สปช. จัดสรรถ้าให้มี

- เครื่องมือผลิต ซ้อมแซม
- ห้องปฏิบัติการ
- ห้องโสตทัศน์ปักร์
- รถยนต์นั่ง 1 คัน

บุคลากร

- ศึกษานิเทศก์
- ครุช่วยราชการ
- สถานที่
- อาคารของ สปจ. จังหวัด
- งบประมาณ
- เงินช่วยเหลือจากธนาคารโลก

2. ศูนย์วิชาการระดับกลุ่มโรงเรียน

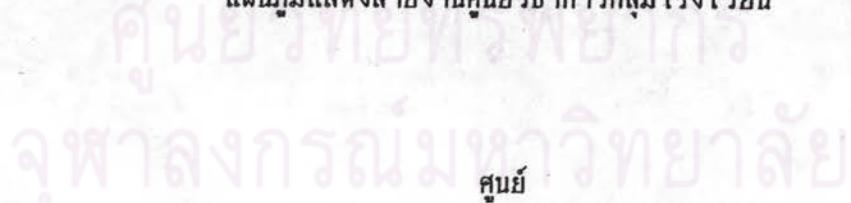
วัตถุประสงค์

- 2.1 ให้บริการสื่อการเรียนการสอนแก่โรงเรียนประเมินศึกษาภายนอกกลุ่ม
- 2.2 ให้คำแนะนำหรือสาธิตการใช้สื่อการเรียนการสอน
- 2.3 ดูแลรักษาและทบทวนเนื้อหาที่เป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน
- 2.4 ผลิตสื่อต้นแบบหรือเป็นส่วนที่จัดกิจกรรมบางอย่างเกี่ยวกับการเรียน

การสอน

- 2.5 ซ้อมแซมสื่อการเรียนการสอนอย่างจ่าย
- 2.6 ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

แผนภูมิแสดงส่วนงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

ธุรการ-บริการ

ผลิต-ซ่อม

วัสดุอุปกรณ์ ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

- เครื่องมือผลิต ช่องแคม อย่างง่าย
- ไฟสตั๊ฟชูลป์กรัฟ
- สื่อการเรียนการสอน

บุคลากร

- ครุวิชาการกลุ่มโรงเรียน

สถานที่

- ใช้ในโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีสถานที่พร้อม หรือถ้าไม่โรงเรียนที่กำลังสร้างใหม่ ก็ให้ใช้ผังที่ เชื่อมต่อจัดตั้งศูนย์

ขั้นตอนการดำเนินงานมี 2 ขั้น

- 1) การจัดทำวัสดุ-อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน โดย ซึ่งบประมาณช่วยเหลือจากธนาคารโลก (13 ล้านบาท)
- 2) การพัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ในการผลิตและการใช้สื่อ (2,900,000 บาท)

แบ่งการอบรมเป็น 2 ระยะ

- 1) อบรมนักวิชาการระดับ
- 2) อบรมครุ

ระยะเวลากล่อง

ปีการศึกษา 2526-2527

ปีการศึกษา 2526 - จัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์

ปีการศึกษา 2527 - พัฒนาบุคลากร

การขยายการจัดตั้งศูนย์วิชาการตาม เป้าหมาย ขยายไป 40

จังหวัด ในเขตภาคโดยขยายปีละ 10 จังหวัด

11. โครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษา

แผนงาน	แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา
ผู้รับผิดชอบ	นายพิทยา มุสิก
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ
ลักษณะโครงการ	ต่อเนื่อง
ระยะเวลาดำเนินการ	ตุลาคม 2529 ระยะเวลาสั้นสุด กันยายน 2530

1. หลักการและ เหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดการประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเหตุที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีโรงเรียนในสังกัดกระจายกันอยู่ทั่วประเทศจำนวน 31,065 โรงเรียน หากให้แยกต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาให้ทัดเทียมกัน

จากผลการศึกษาและวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนโดยส่วนรวม ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยสาเหตุใหญ่มาจากการตัวผู้บริหารโรงเรียนเอง คือ

- 1) ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในด้านการวางแผน และหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 อย่างถ่องแท้
- 2) ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในด้านการวางแผน และการปฏิบัติตามแผนเท่าที่ควร
- 3) ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมในการบริหารให้เข้ากับสถานการณ์ หรือลึงแวงคล้อง แม้ว่าจะได้รับการปรับปรุงตำแหน่งฯทั้งสูงขึ้น หรือได้รับการแต่งตั้งโดยยกย้ายไปโรงเรียนใหม่
- 4) ผู้บริหารส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างแท้จริง และการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรม หรือซึ่งจะให้ทราบในบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติงานด้านต่างๆ
- 5) ผู้บริหารส่วนใหญ่ขาดการนิเทศ ติดตามผล การเรียนการสอนของครุอย่างใกล้ชิด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้จัดทำโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขึ้น ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2527 โครงการฯ ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา จนในที่สุดได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมและสื่อประเมิน เพื่อใช้ในการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาขึ้น

เฉพาะรูปแบบของการฝึกอบรมนี้ ได้พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมขึ้นอย่างคร่าวๆ จัดทำ成 ให้กำหนดการฝึกอบรมออก เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แผนการฝึกอบรมภาคทฤษฎี เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานใน การบริหารโรงเรียน

ส่วนที่ 2 แผนการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ : การกำกับ ติดตาม และนิเทศ จัดทำมี การกำกับ ติดตาม และนิเทศผู้บริหารโรงเรียนซึ่งผ่านการฝึกอบรมในส่วนที่ 1 แล้วกลับไปปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 1 ปีการศึกษา

ส่วนที่ 3 แผนการประเมินผล จัดทำมีการประเมินผลการฝึกอบรมผู้บริหาร โรงเรียนที่ผ่านการอบรมในส่วนที่ 2 แล้ว

โครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษา เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการปรับปรุง ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยในปีงบประมาณ 2528 ได้จัดการฝึกอบรม ผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 1-8 และ 12 ไปแล้วรวม 56 จังหวัด (ดำเนินการฝึกอบรม ในส่วนที่ 1 เรียบร้อยแล้ว และในส่วนที่ 2 กำลังอยู่ในระยะดำเนินการ)

ตั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุวัตถุ ประสงค์ จึงได้จัดทำโครงการเพื่อดำเนินการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนในส่วนที่เหลือต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของ ผู้บริหารโรงเรียน

2.2 เพื่อเพิ่มสมรรถภาพผู้บริหารโรงเรียนด้านความรู้ ทักษะ เจตคติในการ บริหารงาน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.3 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน โดยเน้นการวางแผน การ กำกับ ติดตาม และประเมินผลงาน/โครงการ ตลอดจนการนิเทศภายในโรงเรียน

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

3.1.1 จัดให้มีการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31,065 คน (อบรมส่วนที่ 1 และ 2 สำหรับจังหวัดในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 และอบรมส่วนที่ 2 และ 3 สำหรับจังหวัดในเขตการศึกษา 1-8 และ 12) และผ่านการประเมินตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

3.1.2 พัฒนาเกณฑ์การประเมินการบริหารโรงเรียน

3.1.3 ประเมินผลกระบวนการฝึกอบรมของจังหวัดในเขตการศึกษา 1-8 และ 12 ภายในเดือนสิงหาคม 2530

3.1.4 วิเคราะห์งานธุรการของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะส่วนการรายงาน

3.1.5 จัดทำคู่มือการกำกับ ติดตาม และนิเทศการบริหารโรงเรียน ประมาณศึกษา 1,000 เล่ม

3.2 ด้านคุณภาพ

ผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรม เป็นผู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ ซึ่งนำไปสู่คุณภาพของการประเมินศึกษา

4. ระยะเวลาเน้นการ

ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2529 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2530

5. วิธีดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการ

5.1 การบริหารโครงการ

5.2 การประสานงานกับ สปจ. ในเขตการศึกษา 9-11 เรื่องการฝึกอบรมส่วนที่ 1 (การให้ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานในการบริหารโรงเรียน) และการนิเทศติดตามผลการฝึกอบรม

5.3 การประสานงานกับ สปจ. ในเบตการศึกษา 1-12 เรื่องการฝึกอบรมส่วนที่ 2 (การบริหารภาคปฏิบัติ : การภา้งน ติดตาม และนิเทศ) และการรายงาน

5.4 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน สปจ.

5.4.1 เบตการศึกษา 1-8 และ 12 ส่าหรับกิจกรรมประเมินผลการฝึกอบรม

5.4.2 เบตการศึกษา 9-11 ส่าหรับกิจกรรมภา้งน ติดตาม และนิเทศ

5.5 การประสานงานและติดตามการฝึกอบรมส่วนที่ 3 (การประเมินผลการฝึกอบรม) สปจ. ในเบตการศึกษา 1-8 และ 12

5.6 การพัฒนาเกณฑ์เครื่องมือการประเมินการบริหารโรงเรียน

5.7 การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานธุรการของผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะส่วนการรายงาน

7. งบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น 2,000,000 บาท

12. โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน (กรรมการศึกษาประจำโรงเรียน) ต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา (โครงการเงินกู้ธนาคารโลก)

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา

ผู้รับผิดชอบ นายชัยพรวงศ์ สุวรรณสาร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ

ลักษณะโครงการ ต่อเนื่อง

ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มต้นตุลาคม 2529 สิ้นสุดกันยายน 2530

1. สภาพปัจจุบันและปัญหา

การจัดการประณมศึกษาในอดีตที่ผ่านมา องค์กรชุมชน (กรรมการศึกษาประจำโรงเรียน) เป็นองค์กรที่มีบทบาทอย่างสำคัญยิ่ง พระราชนูญผู้ตัดสินพระที่มีกรรมการศึกษาของโรงเรียนเดิมพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้ทรงก้าหนดให้มีกรรมการศึกษาของโรงเรียนเพื่อท่าน้ำที่ดูแลความคุณและดำเนินงานของโรงเรียนรูปแบบของ Board of Education ซึ่งในปัจจุบันมีประเทศไทยต่างๆ ใช้อยู่ บทบาทที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนก็คือ การจัดทำเงินเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งเรียกว่า เงินศึกษาพัสดุ (ในระยะนี้โรงเรียนประชาบาลได้รับงบประมาณ)

แต่ในช่วงเวลา พ.ศ. 2469-2472 ได้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ซึ่งมีผลกระทบมาถึงประเทศไทยด้วย การเก็บเงินศึกษาพัสดุที่ดำเนินการโดยกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนก็ถูกยกเลิกไป เมื่อ เงินศึกษาพัสดุถูกยกเลิกไป บทบาทของกรรมการศึกษาที่มีต่อการบริหารโรงเรียนก็หายลง และเมื่องจากไม่ได้มีการกำหนด บทบาท อำนาจ หน้าที่ ตลอดจนการให้ความรู้ความเข้าใจแก่กรรมการศึกษาว่า ควรจะให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการประณมศึกษาอย่างไรนั้น ทำให้กรรมการศึกษามีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับโรงเรียนน้อยมาก

เมื่อโรงเรียนประชาบาลได้โอนมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประณมศึกษา แห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้หลักสูตรประณมศึกษา พ.ศ. 2521 ทำให้การบริหารโรงเรียนประณมศึกษามีลักษณะค่อนข้างซับซ้อนมากขึ้น งบประมาณเกือบทั้งหมดไปจากส่วนกลางและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประณมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นเรื่องที่มีรายละเอียดปลีกย่อยมาก โดยเฉพาะแนวคิดที่เปลี่ยนจากการสอนหนังสือไปเป็นการสอนคนนั้น ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าจะหัวงบประมาณของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การแต่งตั้งกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประณมศึกษา พ.ศ. 2525 ก้าหนดให้โรงเรียนประณมศึกษาทุกโรงต้องมีกรรมการศึกษา 5-15 คน แต่ในปัจจุบันกรรมการศึกษามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนน้อยมาก ซึ่งส่งผลไปยังประชาชนในท้องถิ่นด้วย โรงเรียนประณมศึกษาจึงเป็นสถาบันที่ห่างเหินจากชุมชนไป ความร่วมมือจากประชาชนที่มีต่อโรงเรียนจึงน้อยมาก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงมีความเห็นว่า องค์กรชุมชนที่ถูกต้องตามกฎหมายอยู่ทั้งหมดประมาณ 31,150 คณะ คิดเป็นจำนวนประชากรได้ถึง 373,800 คน ซึ่งนับได้ว่า เป็นองค์กรที่มีคุณลักษณะเป็นจำนวนมากมาก หากสามารถทำให้กรรมการขององค์การเหล่านี้ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของบทบาท อำนาจ หน้าที่ของตนเอง และเข้าใจรูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาแล้ว ก็จะทำให้การพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษารอดูตาม เป้าหมายที่วางไว้ได้

ดังนั้นการศึกษาเรื่องรูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน (กรรมการศึกษาประจำโรงเรียน) ต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและรับตัวมาก หากสามารถค้นพบวิธีการที่จะทำให้การดำเนินงาน ของกรรมการศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการประถมศึกษา ซึ่งเป็นจุดเน้นของแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 เป็นอย่างยิ่ง

2. วัตถุประสงค์

โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน (กรรมการศึกษาประจำโรงเรียน) ต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 2.1 ศึกษาพัฒนาการขององค์กรชุมชน ที่มีต่อการจัดการประถมศึกษา
- 2.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาขององค์กรชุมชนต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา
- 2.3 พัฒnarูปแบบ วิธีการ และสื่อ เพื่อใช้ในการพัฒนาองค์กรชุมชน
- 2.4 นำรูปแบบ วิธีการ และสื่อ เพื่อการอบรมองค์กรชุมชนไปทดลองใช้
- 2.5 สรุปผลการทดลองและรายงานผลการทดลอง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กรชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนต่อไป

3. เป้าหมาย

เป้าหมายของโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน (กรรมการศึกษาประจำโรงเรียน) ต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 เป้าหมายของการทดลอง

จะดำเนินการทดลองกับกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน 250 โรง หัวประเภท จำนวนกรรมการศึกษาทั้งสิ้นประมาณ 3,000 คน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 250 คน ครูผู้สอนประมาณ 2,000 คน

3.2 เป้าหมายเพื่อดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงานโครงการจะครอบคลุมโรงเรียนประจำศึกษาทุกโรง ซึ่งมี คณะกรรมการศึกษาทั้งสิ้นประมาณ 373,800 คน ผู้บริหารโรงเรียนประมาณ 31,150 คน ครูผู้สอนประมาณ 325,200 คน

4. กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงาน

เนื่องจากกรรมการดำเนินการเรื่องนี้มีระยะเวลาจำกัดมาก จะต้องทำให้แล้วเสร็จภายในเวลา 16 เดือน เท่านั้น ดังนั้นจึงต้องดำเนินการอย่างรีบเร่ง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 4.1 จัดตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย หัวหน้าโครงการจำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญประจำโครงการ จำนวน 1 คน คณะทางาน จำนวน 15 คน
- 4.2 ศึกษาพัฒนาการขององค์กรชุมชนที่มีต่อการจัดการประจำศึกษา
- 4.3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาขององค์กรชุมชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพประจำศึกษา
- 4.4 พัฒนารูปแบบ วิธีการ และสื่อ
- 4.5 นำรูปแบบ วิธีการอบรม และสื่อไปทดลองใช้
- 4.6 สรุปผลการทดลอง และรายงานผลการทดลอง
- 4.7 นำผลการทดลองไปใช้

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 5.1 เข้าใจเรื่องบทบาทและความสำคัญขององค์กรชุมชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพการประกันศึกษา
- 5.2 สามารถสรุปปัญหาและนิยาม化ในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- 5.3 ได้รูปแบบของความร่วมมือ สืบ เพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชน
- 5.4 การจัดการประกันศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

6. งบประมาณ

งบประมาณเงินกู้จากธนาคารโลก	1,808,000	บาท
งบประมาณของ สปช.	330,000	บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้นของโครงการ	2,138,000	บาท

13. โครงการปรับปรุงคุณภาพการประกันศึกษาในเขตปฏิรูปที่ดินโดยความช่วยเหลือจากธนาคารโลก

แผนงาน	ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประกันศึกษา
ผู้รับผิดชอบ	นาง เอมอร ลรรษณสุวรรณ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ
ภาระโครงการ	ต่อ เมือง
ระยะเวลาเน้นการ	เริ่มต้นตุลาคม 2529 ถึงสุดกันยายน 2530

1. หลักการและเหตุผล

โดยที่โครงการพัฒนาการในเขตปฏิรูปที่ดินโดยความช่วยเหลือของธนาคารโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพการดีดкорง 10 ปี เนื้อที่ประมาณ 1.7 ล้านไร่ และสนับสนุนเกษตรกรจำนวน 37,170 ครัวเรือน ให้สามารถทำกินในที่ดิน มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพและเหลือเก็บออม โดยยึดหลักการกระจายที่ดินให้มีขนาด เนื้อที่ดีดкорงไม่น้อยกว่าขั้นต่ำที่มีความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ แล้วเพิ่มผลผลิตทาง

การเกษตรหรือรายได้ในครัวเรือน โดยให้เกษตรกรด้า เน้นการผลิตตามวิธีการสมัยใหม่ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อสารสาระประโยชน์ ทั้งพื้นฐานให้แก่ประชากรในพื้นที่นี้โดยเร่งด่วน

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยแท้แห่งชาติ ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจิตร โดยความช่วยเหลือของธนาคารโลก และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จุดประสงค์ส่วนหนึ่งของโครงการ เพื่อปรับปรุงการศึกษาในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดพิจิตร โดยการพัฒนาสิ่งก่อสร้างทั้งพื้นฐาน รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาด้วย เริ่มโครงการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2528-2532 รูปแบบในการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาในเขตปฏิรูปที่ดินนี้ เป็นรูปแบบเฉพาะ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความประสงค์จะนำรูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจิตร ขยายไปยังเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ นครสวรรค์ เชียงราย ลพบุรี สระบุรี นครราชสีมา และศรีสะเกษ ซึ่งเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเหล่านี้กำลังเร่งพัฒนาในด้านการก่อสร้าง ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลก ส่วนการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาในเขตนี้ ยังคงดำเนินการตามแผนงานและงบประมาณปกติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานพัฒนาเขตปฏิรูปที่ดินที่เร่งพัฒนาในทุกรูปแบบ

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลก
- 2) เพื่อจัดสถานศึกษาในเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นแหล่งความรู้ และเป็นตัวอย่างในด้านการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม และสุขภาพอนามัย
- 3) เพื่อพัฒนาเยาวชนในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีนิสัยเป็นเกษตรกรที่ดี รวมทั้งเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

3. เป้าหมาย

โรงเรียนในเขตบิรุปท์คิน 8 จังหวัด คือ เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ เชียงราย
ลพบุรี สระบุรี นครราชสีมา ศรีสะเกษ และพิจิตร มีจำนวนดังนี้

เพชรบูรณ์	14	โรงเรียน
นครสวรรค์	15	โรงเรียน
เชียงราย	9	โรงเรียน
ลพบุรี	21	โรงเรียน
สระบุรี	23	โรงเรียน
นครราชสีมา	18	โรงเรียน
ศรีสะเกษา	54	โรงเรียน
พิจิตร	45	โรงเรียน
รวม	199	โรงเรียน

4. วิธีดำเนินงาน

- 1) ประเมินความพร้อมของโรงเรียนในเขตบิรุปท์คินที่ได้รับความช่วยเหลือ
จากธนาคารโลก โดยคณะกรรมการฯ เมื่อจำนวน 3 คน ใช้เวลาจังหวัดละ 5 วัน
- 2) จัดอบรมบุคลากรในการดำเนินงานโครงการที่จังหวัดพิจิตร
  - อบรมครุยแบบเข้ม แก่ครุบรรพารักษ์ 45 โรงเรียน จำนวน 4 วัน
  - อบรมครุอนุนงาลชนบท แก่โรงเรียนที่เปิดทำการสอน จำนวน 30 โรงเรียน เวลา 5 วัน
- 3) จัดทำน้ำสacheตเพื่อการบริโภค แบบถังกรองน้ำกากจัดเหล็ก จำนวน 40 ถัง (จังหวัดละ 5 ถัง)
- 4) สัมบสนุนการหมุนเวียนอุปกรณ์ภายในกลุ่ม จำนวน 9 กลุ่มโรงเรียน

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา		งบประมาณ หมายเหตุ
	2529	2530	
	ตค-ธค	มค-มีค	เมย-มิย กค-กย
1. อนุมัติโครงการ	25-28 ธค		-
2. ของดัดเงิน		2-15 มค	-
3. ประเมินความพร้อม	26 กพ-		37,700
ของโรงเรียนในเขต	31 มีค		
ปฏิรูปที่ดิน 7 จังหวัด			
ศือ เพชรบูรณ์			
นครสวรรค์ เชียงราย			
ลพบุรี สระบุรี			
นครราชสีมา และ			
ศรีสะเกษ			

คุณยุวทธิพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. งบประมาณ

ในปีงบประมาณ 2530 ใช้งบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการ ดังนี้

(1) เงินอනาคราโภก	2,205,000 บาท
(ก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ	
ที่โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
นครราชสีมาและจังหวัดศรีสะเกษ)	

(2) เงินงบประมาณ สปช.	252,950	บาท
- ค่าตอบแทน	30,030	บาท
- ค่าใช้สอย	145,420	บาท
- ค่าวัสดุ	77,500	บาท
(ข้อถัดจากรายการ)		

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ทราบผลการดำเนินงานโครงการย่อย ที่ได้ดำเนินการแล้วในปี 2528-2529 ของโรงเรียน 45 โรงเรียน ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจิตร ปัญหาตลอดทั้งแนวทางแก้ไขใน
- (2) ครูบรรยายจำนวน 45 คน มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) ครูที่สอนขึ้นอนุบาลจำนวน 30 คน มีความรู้ความสามารถในการเรื่องเตรียมความพร้อม จิตวิทยา ภาษาการ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) ทราบความพร้อมของโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน 7 จังหวัด ที่ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลก ก่อนการดำเนินงานโครงการย่อย
- (5) มีน้ำสะอาดปราศจากแร่เหล็ก จำนวน 40 ถัง
- (6) การหมุนเวียนอุปกรณ์ภายนอกกลุ่มโรงเรียนของศูนย์วิชาการกลุ่ม จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

14. โครงการพัฒนาที่สูงโดยความช่วยเหลือของสหประชาชาติ

1. ความเป็นมา

รัฐบาลไทยและรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันเกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านการเงินและวิชาการขึ้น โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับปัญหาฯ เช่น การบริหารจัดการ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การศึกษา การวิจัย การนวัตกรรม และนโยบายการพัฒนาชุมชน ที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความยั่งยืน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ ผลจากการประชุม ได้ตกลงที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน ด้วยการให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงินและทางด้านวิชาการในการพัฒนา ดังนี้

ไทย-เยอรมัน จังเกิดขึ้น ลักษณะของการดำเนินงานเป็นโครงการพัฒนาชุมชนแบบผสมผสานบนพื้นที่สูง โดยนำเอาภาระต่างๆ มาดำเนินการพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาอาชีพการเกษตร การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาสาธารณสุข ปัจจัยพื้นฐานและการพัฒนาชุมชน

ในส่วนของการศึกษานี้ ให้การสนับสนุนการพัฒนานิเวศพื้นที่ตามล่าวี จังหวัดเชียงราย และลุ่มน้ำลาง (กลุ่มโรงเรียนสมปองและกลุ่มโรงเรียนแม่ละนา) จังหวัดแม่ฮ่องสอนเริ่มดำเนินการในปี 2527 และในปี 2529 โครงการพัฒนาที่สูงได้ขยายพื้นที่ เป้าหมายไปที่ดอยแยกเบื้อง จังหวัดตาก

ต่อมาในปี 2530 โครงการนี้ก็ได้ขยายพื้นที่ เป้าหมายไปที่ดอยเวียงพา โดยความช่วยเหลือของสหประชาชาติ

2. ลักษณะของโครงการ

โครงการพัฒนาที่สูงโดยความช่วยเหลือของสหประชาชาติประกอบด้วย โครงการย่อยที่สำคัญ 4 โครงการ แต่ละโครงการมีวัตถุประสงค์เฉพาะและกิจกรรมการดำเนินงานแตกต่างกันออกไปตามสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่โครงการทั้ง 4 มีดังนี้

- (1) โครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน
- (2) โครงการพัฒนาที่สูงดอยแยกเบื้อง
- (3) โครงการพัฒนาที่สูงไทย-สหประชาชาติ (ดอยเวียงพา)
- (4) โครงการพัฒนาที่สูงดอยสามหมื่น

3. การดำเนินงานโครงการปี 2530-2534

โครงการพัฒนาที่สูงไทย-สหประชาชาติ (ดอยเวียงพา)

วัตถุประสงค์

- (1) ลดอัตราการไม่รู้หนังสือของไทยภูเขานิเวศพื้นที่ดอยเวียงพา เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาด้านอื่นต่อไป
- (2) เพื่อให้การบริการการศึกษาแก่ประชากรกลุ่มวัยเรียน ในชุมชนชาวไทยภูเขานิเวศพื้นที่ดอยเวียงพา ให้ทั่วถึงทุกคนในรูปแบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ

(3) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มชุมชนชาวไทยภูเขานั้นที่ด้อย เวียงพາที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่

กิจกรรม

(1) การจัดการศึกษา

- เตรียมการรับโอนโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานอื่น

- จัดตั้งโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง
- จัดตั้งโรงเรียนเอกเทศ โรงเรียนสาขา หรือห้องเรียน

เคลื่อนที่ตามความเหมาะสม

- จัดตั้งงบประมาณหมวดเงินเดือน (ครู)
- จัดตั้งงบประมาณหมวดค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างให้โรงเรียน

ในพื้นที่

- จัดตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน (สวก.)

(2) การพัฒนาบุคลากร

- อบรมผู้บริหารโรงเรียนและครุผู้สอน
- พัฒนากระบวนการเรียนการสอนชุมชนชาวไทยภูเขานั้นที่ด้อย เวียงพາ

(3) กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน

- สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา

ปี 2521

- สนับสนุนวัสดุการศึกษา
- สนับสนุนกิจกรรมสุขศึกษาฯ ฯ การศึกษา
- สนับสนุนกิจกรรมการเกษตรที่สูง

หน่วยงานไทยที่ทำหน้าที่ประสานงานรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ

3 แห่ง คือ

- 1) กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ
- 2) สำนักงานคณะกรรมการรับความช่วยเหลือ สปช.
- 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

**1. กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ประสานงานกับ
องค์กรยูเนสโก ตามกฎหมายของยูเนสโกที่ว่าประเทศไทยสมาชิกต้องแต่งตั้งหน่วยงานเกี่ยวกับ
การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมขึ้นมา เพื่อการติดต่อและประสานงานกันให้ได้ผลดี รัฐบาล
ไทยได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นครั้งหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา
วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2492 มีสำนักเลขานุการ
อยู่ที่กองการพัฒนาต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ พลตรีสวัสดิ์ สวัสดิรพชัย สวัสดิ์เกียรติ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานคณะกรรมการแห่งชาติฯ คนแรก และ
มล. นานิจ ชุมสาย ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองการสัมพันธ์ต่างประเทศ เป็นเลขานุการ
คณะกรรมการแห่งชาติได้ประชุมกับเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2492 ณ ห้องประชุม
กระทรวงศึกษาธิการ**

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายค้าน ขึ้น 3 ฝ่ายคือ ฝ่าย
การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม เพื่อให้คำปรึกษา ความเห็น ตลอดจนช่วยดำเนินการ
ของคณะกรรมการแห่งชาติฯ ต่อมามีองค์กรฯ ได้ขยายงานออกไป จนได้แต่งตั้งคณะกรรมการ
ฝ่ายสังคมศาสตร์ขึ้น เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2502 และคณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชน เมื่อวันที่
26 มกราคม 2503

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เป็นสมาชิกขององค์กรศึกษาฯ สหประชาชาติ
ฯ พมฯ มล. ปืน มาลาภุล ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับเลือกตั้ง
เป็นกรรมการบริหารขององค์กรศึกษาฯ สหประชาชาติรวมสองสมัย คือในระหว่าง 2495-2499
นับว่าเป็นเกียรติแก่ประเทศไทย เป็นอย่างยิ่ง

คณะกรรมการแห่งชาติฯ ชุดปัจจุบัน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการศูนย์ มตังนี้

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธานกรรมการ
3. ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	กรรมการ
4. อธิบดีกรมอุปค์การระหว่างประเทศ	กรรมการ
5. อธิบดีกรมวิเทศสหการ	กรรมการ
6. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	กรรมการ
7. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ	กรรมการ
8. ประธานคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของคณะกรรมการแห่งชาติฯ	กรรมการ
9. ประธานคณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของคณะกรรมการแห่งชาติฯ	กรรมการ
10. ประธานกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของคณะกรรมการแห่งชาติฯ	กรรมการ
11. ประธานคณะกรรมการฝ่ายสังคมศาสตร์ของคณะกรรมการแห่งชาติฯ	กรรมการ
12. ประธานคณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของคณะกรรมการแห่งชาติฯ	กรรมการ
13. นายก่อ สวัสดิ์พาพิชัย	กรรมการ
14. นายสุดใจ เหล่าสุนทร	กรรมการ
15. หม่อมเจ้าสุภารัติศ ติศกุล	กรรมการ
16. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการและ เลขาธิการ
17. ผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ	กรรมการและผู้ช่วย เลขาธิการ

คณะกรรมการตั้งกล่าวมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- 1) เป็นผู้แทนของประเทศไทย เกี่ยวกับกิจการในด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์ และ วัฒนธรรมของสหประชาชาติ ตลอดจนติดต่อร่วมมือกับองค์การศึกษาสหประชาชาติ
- 2) เพย์แพร์วัตถุประสงค์และกิจการของ UNESCO อันเป็นมีต่อประเทศไทยและ ประชาชน
- 3) ติดตอกับหน่วยราชการ องค์กร สมาคม หรือบุคคล เพื่อร่วมมือพิจารณา ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ UNESCO

2. สำนักงานคณะกรรมการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สธ.สปช.) จัดตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2523 เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานติดตอกับหน่วยงานของต่างประเทศ ที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพประถมศึกษาในโครงการต่างๆ ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการจัดตั้งหน่วยงานนี้คือ ดร. รุ่ง แก้วแดง อธิบดี เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบัน นายจันง พรายแย้มแข เป็นผู้อำนวยการ

การบริหารงานในสำนักงานฯ แบ่งออก เป็น

- 1) ผู้อำนวยการในสำนักงานคณะกรรมการรับความช่วยเหลือ
- 2) ฝ่ายบริหารและสนับสนุน แบ่งออก เป็น
  - 2.1 งานธุรการ/การเจ้าหน้าที่
  - 2.2 งานการเงิน/พัสดุ
- 3) ฝ่ายโครงการ แบ่งออก เป็น
  - 3.1 โครงการงบต่างประเทศสมทบ
  - 3.2 โครงการงบประมาณปกติ

ปัจจุบัน สำนักงานฯ ดำเนินการโครงการที่ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศ

5 โครงการ คือ

- 1) โครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยความช่วยเหลือของยูนิเซฟ
- 2) โครงการวิจัยรูปแบบ (คพศ. 6)
- 3) โครงการไทย - สหประชาชาติ
- 4) โครงการอนามัยโรงเรียน
- 5) โครงการปฏิรูปที่ดิน

3. สานักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ประวัติและความเป็นมา

สานักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (หรือชื่อเดิม เรียกว่า สานักงานสภากาการศึกษาแห่งชาติ) มีประวัติการจัดขึ้นสืบเนื่องมาจากสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติในปี พ.ศ. 2499 สมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

ต่อมาในปี 2502 จอมพลสฤษดิ์ มนารักษ์ หัวหน้าคณะปฏิวัติได้จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงแผนการศึกษา เพื่อวางแผนนโยบายปรับปรุงและวางแผนการศึกษาระดับต่างๆ ให้มีมาตรฐานดีขึ้น ตั้งนี้จึงได้มีการจัดตั้งสภากาการศึกษาแห่งชาติขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2502 และโอนกิจกรรมของสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติตามความไว้วางแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีสานักงานสภากาการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ท่านน้าที่เป็นสานักงานเลขานุการของสภากาการศึกษาแห่งชาติ

สภากาการศึกษาแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสภากาการศึกษา 2502 นั้น มีหน้าที่สำคัญ เกี่ยวกับการจัดทำแผนและโครงการกรุงศรีฯ ทางการศึกษา ทุนนราธุรุ่งการศึกษา และเน้นการส่งเสริมอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่สืบเนื่องมาจากสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติเดิม

ในปี 2509 ได้ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานใหม่โดยใช้ห้องเรียนการบริหารฯ เน้นการแผนสภากาการศึกษา และได้แต่งตั้งคณะกรรมการประจำของสภากาการศึกษาออกเป็น 3 ชุดคือคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาอื่นๆ

ในปี 2512 ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติสภากาการศึกษาใหม่ โดยได้ปรับปรุงแก้ไขหน้าที่ให้เด่นชัดโดยเฉพาะในเรื่องการวางแผนพัฒนาการศึกษา การถ่ายทอดเรื่องการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา การบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัย และการส่งเสริมการศึกษา เน้นงานวิทยาลัย เอกชน

บทบาทของสภากาการศึกษาแห่งชาติได้เปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในปี 2515 เมื่อคณะปฏิวัติได้จัดตั้งทบทวนมหาวิทยาลัยของรัฐขึ้น เพื่อควบคุมและส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐและได้ตั้งสานักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนขึ้น เพื่อควบคุมและส่งเสริมการศึกษาเอกชนทั้งในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา (ต่อมาหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา โอนไปเป็นหน้าที่ของทบทวนมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งในปัจจุบันเปลี่ยนเป็นทบทวนมหาวิทยาลัย)

จากผลการปรับปรุงส่วนราชการในครั้งนี้ ทางให้หน้าที่ของสภากาชาดแห่งชาติ ต้องเปลี่ยนจุด เน้นจากการศึกษาระดับอุดมศึกษามาท่าหน้าที่ด้านนโยบายและแผนการศึกษาทุกระดับ และได้เปลี่ยนชื่อ เอกพะสานักงาน เป็นสานักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ในช่วงนี้ สภากาชาดแห่งชาติได้มอบหมายการดำเนินงานให้คณกรรมการบริหารสภากาชาดแห่งชาติ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ส่วนสภากาชาดแห่งชาติมีการประชุม เอกพะเรื่องสำคัญคือ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น ซึ่งมีการประชุมเพียงปีละครึ่งหรือน้อยกว่าหนึ่งปี

ในปี 2521 ได้มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. คณกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2521 สาระสำคัญของการปรับปรุงมีอยู่ 2 ประการคือ เปลี่ยนจากการศึกษาแห่งชาติ มาเป็นคณกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยมีกรรมการ 17 คน และเน้นบทบาทของสานักงานคณกรรมการการศึกษาแห่งชาติไปในด้านเสนอแนะนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ การวิจัย การประเมินผล การกำหนดมาตรฐานและการประสานงาน

ภาระกิจหน้าที่และความรับผิดชอบ

สานักงานคณกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ดำเนินงานโดยองค์คณบุคคล กล่าวคือ มีคณกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ปลัดสานักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิบดีกรมการปกครอง ผู้อำนวยการสานักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสานักงานประมาณฯ เลขานุการคณกรรมการพัฒนาการ ราชทูติและสังคมแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ โดยต้องแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มิได้เป็นข้าราชการประจำอย่างน้อยสี่คน และให้เลขานุการคณกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่เสนอแนะและให้ความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการศึกษาของชาติ และข้อเสนอของสานักงานคณกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งเสนอผลการปฏิบัติงานตามแผนฯ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่อคณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่ใหม่ เพื่อกำหนดแนวทางนโยบายการศึกษาของรัฐ ตลอดจนเสนอความเห็นต่อนายก

รัฐมนตรี ในกิจการ เกี่ยวกับการศึกษาที่นายกรัฐมนตรีขอให้พิจารณา และจัดให้มีการประสานงาน ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งใน ด้านการจัดทำโครงการพัฒนาแผนงานและการปฏิบัติงานตามแผน

หน้าที่ตามกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2521 สรุปได้ดังนี้

- (1) สำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยสภาวะทางการศึกษาเพื่อเสนอแนะนโยบาย การศึกษา วางแผนการศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
- (2) พิจารณาและประสานโครงการพัฒนาและแผนงานการศึกษาทุกระดับและประเภท ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
- (3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้คำแนะนำในการปรับปรุงการดำเนินงาน
- (4) พิจารณาและจัดทำข้อเสนอ เกี่ยวกับงบประมาณการศึกษาประจำปี เพื่อให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
- (5) ดำเนินงานอันจะ เป็นร่วมกับหน่วยปฏิบัติ ในการนำทรัพยากรมาอุดหนุนการศึกษา เพื่อดำเนินการตามโครงการพัฒนาการศึกษา
- (6) วิจัยและส่งเสริมการวิจัยการศึกษาทุกระดับและประเภท และสาขาวิชาอื่นที่ เกี่ยวข้อง เพื่อ เสนอวิธีการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้า
- (7) พิจารณาและกำหนดหลักการ เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาและมาตรฐานที่ไว้เป็นองค์กรศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ
- (8) ท่าหน้าที่ เป็นศูนย์ประสานงานและให้บริการ เกี่ยวกับการศึกษาแก่หน่วยงานอื่นๆ
- (9) ดำเนินกิจการให้ เป็นไปตามมติของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- (10) ปฏิบัติการอื่นใดตามกฎหมายกำหนดให้ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นโยบายและการปฏิบัติ

นโยบายหลักของสำนักงานฯ คือการดำเนินงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้กล่าวแล้วในตอนต้น ส่วนการปฏิบัติงานตามนโยบายนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดแบ่งส่วนราชการภายในเพื่อการปฏิบัติงานออกเป็น 5 กอง โดยมีอัตรากำลังของข้าราชการและลูกจ้าง รวมทั้งสิ้นประมาณ 256 อัตรา ดังนี้คือ

1) กองนโยบายและแผนการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการ เสนอแนะ นโยบาย การศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนการประสานและติดตาม การดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้ยัง รับผิดชอบ เกี่ยวกับการพิจารณาrecommend สรุประการลัง การขอความช่วยเหลือและการรับภาระเงิน เพื่อพัฒนา การศึกษาประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับ การทำข้อเสนอของประมาณประจำปี

1.1 พัฒนานโยบายและแผนการศึกษา 1 รับผิดชอบดำเนินงานตามหน้าที่ของกอง ในส่วนที่ เป็นการศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา

1.2 พัฒนานโยบายและแผนการศึกษา 2 รับผิดชอบดำเนินงานตามหน้าที่ของกอง ในส่วนที่ เป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.3 ฝ่ายนโยบายและแผนการศึกษา 3 รับผิดชอบด้วยงานตามหน้าที่ของกองในส่วนที่เป็นการศึกษากองโรงเรียน (Nonformal Education) การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)

1.4 ฝ่ายนโยบายและแผนการศึกษา 4 รับผิดชอบเกี่ยวกับงานนโยบายและแผนการศึกษาที่เป็นเรื่องเฉพาะหรือเร่งด่วน การพัฒนาเทคโนโลยีและวิธีการพัฒนานโยบายและแผนการศึกษา ตลอดจนงานการประชุมคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ

1.5 ฝ่ายนโยบายและแผนการศึกษา 5 รับผิดชอบด้วยงานตามหน้าที่ของนโยบายและแผนการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำภาพรวมของการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบหรือในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดทำภาพรวมของการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ หรือในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับระดับและประเภทการศึกษาของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

2) กองวิจัยการศึกษา มีหน้าที่ศึกษา วิจัย เพื่อค้นหาสาเหตุปัญหาและอุปสรรคของ การพัฒนาการศึกษาด้านต่างๆ เพื่อพัฒนารูปแบบหลักการหรือทฤษฎีใหม่ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ ในการพัฒนานโยบายและวางแผนการศึกษา เพื่อค้นหาทดลองและพัฒนารูปแบบเชิงปฏิบัติ พร้อมทั้ง เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนาการศึกษา ตลอดทั้งหัวริการแก้ไขราชการและสถาบันต่างๆ เพื่อนำไปสู่หลักการปฏิบัติทางการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการโดยตรง

กองวิจัยการศึกษาแบ่งส่วนราชการในกองออกเป็น 4 ฝ่าย คือ

2.1 ฝ่ายวิจัย 1 ดำเนินการวิจัยโดยมุ่งเน้นที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับต่ำกว่า อุดมศึกษา

2.2 ฝ่ายวิจัย 2 ดำเนินการวิจัยโดยมุ่งเน้นที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับ อุดมศึกษา

2.3 ฝ่ายวิจัย 3 ดำเนินการวิจัยโดยมุ่งเน้นที่เกี่ยวกับการศึกษากองระบบ โรงเรียน การวิจัยที่ไม่ใช่การศึกษาโดยตรง แต่จะเกี่ยวข้องและอย่างประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและแผนการศึกษา

2.4 ฝ่ายวิจัย 4 ดำเนินการวิจัยโดยมุ่งเน้น การวิจัยเฉพาะกิจหรือเร่งด่วน รวมทั้งการวิจัยที่ไม่ใช้การศึกษาโดยตรง แต่จะเกี่ยวข้องและอ่านวยประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและแผนการศึกษา

ในทางปฏิบัติ การดำเนินงานล้วนใช้กระบวนการทางท่าในรูปของโครงการฯ มีบุคลากรของฝ่ายต่างๆ มาทำงานรวมกัน ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

3) กองประ เมินผลการศึกษา มีหน้าที่ประ เมินแผนงานโครงการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาต่างๆ เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณากำหนดนโยบาย การวางแผน และแนวทางการพัฒนาการศึกษา โดยแยกเป็นการประ เมินผลการพัฒนาการศึกษาตามแผนงานและโครงการในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ การประ เมินมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาวิธีการประ เมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กองประ เมินผลการศึกษา แบ่งส่วนราชการภายใต้กองออกเป็น 4 ฝ่ายคือ

3.1 ฝ่ายประ เมินผล 1 มีหน้าที่ดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการศึกษาระดับต่ำกว่า อุดมศึกษา

3.2 ฝ่ายประ เมินผล 2 มีหน้าที่ดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการศึกษาระดับ อุดมศึกษา

3.3 ฝ่ายประ เมินผล 3 มีหน้าที่ดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการศึกษานอกระบบ โรงเรียน

3.4 ฝ่ายประ เมินผล 4 มีหน้าที่ดำเนินงานโดยมุ่งเน้นในโครงการเฉพาะกิจ หรือเร่งด่วน

เนื้องจากงานภายใต้กองเป็นงานวิชาการ ต้องทำในลักษณะ เป็นโครงการ ตั้งน้ำหนักการแบ่งความรับผิดชอบงานต้องสามารถจัดทำให้ยืดหยุ่นคล่องตัว โดยปฏิบัติงานข้ามฝ่ายได้ ตามความจำเป็น

4) กองสารสนเทศ แบ่งส่วนราชการภายในกองออกเป็น 5 ฝ่าย คือ

4.1 ฝ่ายสารสนเทศ 1 (ฝ่ายรวม วิเคราะห์ และจัดทำสารสนเทศด้านตัวเลข) รับผิดชอบในด้านการสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำสารสนเทศด้านตัวเลข ตลอดจนจัดทำรายงานการศึกษาที่เหมาะสม และจะเป็นเพื่อการวางแผนและพัฒนาอย่างทางการศึกษา

4.2 ฝ่ายสารสนเทศ 2 (ฝ่ายรวม วิเคราะห์ และจัดทำสารสนเทศด้านเอกสาร) รับผิดชอบในด้านการรวบรวม จัดหา จัดจำแนก และจัดเก็บเอกสารในรูปของศูนย์รวมเอกสาร รวมทั้งวิเคราะห์และจัดทำสารสนเทศเอกสารในรูปต่างๆ

4.3 ฝ่ายสารสนเทศ 3 (ฝ่ายคลังข้อมูล) รับผิดชอบในการจัดวาง และพัฒนาระบบข้อมูลตัวเลขและเอกสาร เพื่อสร้างฐานข้อมูล รวมทั้งงานปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เพื่อการจัดทำและเรียกใช้สารสนเทศ

4.4 ฝ่ายสารสนเทศ 4 (ฝ่ายบริการและประสานงานสารสนเทศ) รับผิดชอบในการให้บริการแลกเปลี่ยน และประชาสัมพันธ์สารสนเทศทางการศึกษา ตลอดจนการประสานกิจกรรมกับหน่วยงานเครือข่ายและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

4.5 ฝ่ายสารสนเทศ 5 (ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์) รับผิดชอบในการติดต่อประสานงานด้านการศึกษากับต่างประเทศ รวมทั้งการให้บริการแลกเปลี่ยน การเผยแพร่กิจกรรมด้านสารสนเทศทางการศึกษา และการประสานงานขอความช่วยเหลือกับหน่วยงานเครือข่ายต่างประเทศ และ/หรือองค์กรระหว่างประเทศ

5) สำนักงานเลขานุการกรม มีหน้าที่รับผิดชอบงานทั่วไปของสำนักงานฯ ทั้งหมดที่ไม่ได้กำหนดให้อยู่ในกองอื่นๆ ประกอบด้วย งานบริหารทั่วไป งานสารสนเทศ งานการเจ้าหน้าที่ งานคลัง บัญชีและพัสดุ และงานธุรการการประชุม สัมมนา ฝึกอบรมและการบรรยายทางวิชาการ สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขานุการกรมออกเป็นดังนี้ คือ

5.1 งานบริหารทั่วไป ปฏิบัติงานที่มิได้อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของกองฯ โดยเฉพาะ ช่วยนักบริหารในการประสานงาน ติดตาม เสนอแนะ ช่วยดำเนินการของส่วนราชการ เพื่อให้นักบริหารทราบสถานภาพของงานราชการของกรม และควบคุมสิ่งการให้บรรลุ เป้าหมาย ตามแผนงานได้และ เป็น เอกสารบันทึกของนักบริหาร

5.2 งานสารบรรพ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรพงานธุรการทั่วไป งานบริการทั่วไป และงานประชาสัมพันธ์

5.3 งานการเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบดูแลเนินงานและวางแผน เสนอแนะในส่วนงาน เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ได้แก่ งานสรรหา บรรจุ โอน ย้าย ตำแหน่งและอัตราเงินเดือน อบรม พัฒนา จัดทำ ตรวจสอบ เก็บรักษา ทะเบียนประวัติข้าราชการ ลูกจ้าง ดำเนินการด้าน วินัย การออกจากราชการ การรับน้ำหนึ่งน้ำယู เงินทழวงษ์ เงินอื่นๆในลักษณะ เดียวกัน และการอุทธรณ์ร้องทุกษ์

5.4 งานคลังและพัสดุ รับผิดชอบเกี่ยวกับ เงินงบประมาณแผ่นดินและ เงินนอกงบประมาณ การนัญช์ และพัสดุของสำนักงานฯ และการจัดทำงบประมาณรายจ่าย และประมาณการรายจ่าย

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาของประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาในส่วนรวมของประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา ของแต่ละระดับการศึกษา ตลอดจนความสอดคล้องของหลักสูตรการศึกษาในระดับต่างๆ โดยมีผลการดำเนินงานสำคัญ เกี่ยวกับการศึกษา ดังนี้

- งานจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 และพุทธศักราช 2520 (ชื่อชี้ออยู่ในปัจจุบัน)

- งานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พุทธศักราช 2510-2514) ระยะที่ 3 (พุทธศักราช 2515-2519) ระยะที่ 4 (พุทธศักราช 2520-2524) ระยะที่ 5 (พุทธศักราช 2525-2529) ระยะที่ 6 (พุทธศักราช 2530-2534)

- งานวางแผนรฐานะ เพื่อปฏิรูปการศึกษาและจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาต่อ คณะรัฐมนตรี

- งานวิเคราะห์งบประมาณการศึกษาประจำปีงบประมาณ
- งานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา
- งานจัดทำโครงการ เยี่ยงกู้/เงินยืม เพื่อพัฒนาการศึกษา รวมทั้งการติดตามและ

ประเมินผล

- งานจัดทำข้อเสนอแนะการวางแผนนโยบายทางการศึกษาประจำ เกทและระดับต่างๆ
- โครงการสำรวจสภาวะทางการศึกษา (Thailand: An Education Sector Survey)

งานสำคัญที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ

- โครงการพัฒนานโยบายการจัดการอาชีวศึกษา
- โครงการพัฒนานโยบายค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษา
- โครงการพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารการศึกษา
- โครงการพัฒนานโยบายการอุดมศึกษาระยะยาว
- โครงการพัฒนานโยบายเรื่องการขยายการศึกษาภาคบังคับ
- โครงการประชุมสัมมนาการส่งเด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา
- โครงการพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาสำหรับชนกลุ่มน้อย
- โครงการทดลองระบบประสานงานการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อการพัฒนาอาชีพ

(โครงการ P & M)

- โครงการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนสาขาวิชาต่างๆ ของวิทยาลัยครู
- งานคณะกรรมการร่างและพิจารณาโครงการกู้/ยืม เงิน เพื่อพัฒนาการศึกษา
- การจัดทำแผนและประสานการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อพัฒนาการศึกษา
- งานติดตามผลการพัฒนาการศึกษาประจำปี 2528
- งานติดตามผลการจัดการศึกษาพิเศษ
- โครงการศึกษาระบบการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- งานติดตามผลโครงการอนุบาลชนบท
- โครงการติดตามงานโครงการเพื่อการศึกษา
- การจัดทำข้อเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณการศึกษาประจำปี 2531
- โครงการพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารการศึกษา

- งานตัดชิ้นวารสาร
- งานจัดทำสารสนเทศด้านตัว เลขข้อมูล
- งานวิเคราะห์และจัดทำตัวเข้ามูลเรื่อง
- งานคาดประมาณประชากร
- งานสถิติและตัวชี้ทางการศึกษาที่สำคัญปี 2527-2528
- งานคลังข้อมูล
- งานคลังเอกสาร
- งานปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์
- งานเครือข่ายนานาชาติด้านสารสนเทศ
- งานวารสารการศึกษาแห่งชาติ และจุลสารการศึกษา
- โครงการจัดทำหนังสือ เฉลินพระ เกียรติ เรื่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภูมิพลอดุลยเดชฯ กับการศึกษาไทย

- โครงการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบการวางแผนและการจัดการศึกษา
- โครงการประเมินผลโครงการ เงินกู้ของกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

พื้นที่ เลแห่งปีบุญ

- โครงการประสานงานโครงการเงินกู้ (คพศ. 6)
- โครงการประเมินผลการจัดตั้งสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน
- โครงการประเมินผลโครงการโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชนบทกลุ่มที่ 2 (นพช. 2)
- งานติดตามผลผู้สา เรื่องการศึกษาจากศูนย์ฝึกอาชีพ
- โครงการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของงานการจัดการศึกษาของโรงเรียน
- โครงการประเมินผลการจัดตั้งศูนย์ฝึกวิชาชีพ
- โครงการประเมินผลการวิจัยและวางแผน เพื่อพัฒนาการศึกษา
- โครงการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)
- โครงการพัฒนาวิทยุกระจายเสียง เพื่อการศึกษา
- โครงการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการศึกษาตามแนวปฎิรูปการศึกษา
- โครงการประเมินผลการพัฒนาในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล ประจำวันออก
- โครงการพัฒนาบุคลากร

โครงการวิจัยที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ

- 1) โครงการวิจัยสภาพและความต้องการต้านระบบข้อมูลระดับจังหวัด
- 2) โครงการวิจัยการติดตามผลผู้ดูแลการศึกษาระดับประถมศึกษา
- 3) โครงการส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนาการวิจัย
- 4) โครงการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของเอกชน
- 5) โครงการวิจัยประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา
- 6) โครงการปัจจุบันทางวิชาการเรื่อง "การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา" (ครั้งที่ 5)
- 7) โครงการวิจัยประสิทธิภาพของการผลิตบัญชีในสถาบันอุดมศึกษา: ผลตอบแทนการลงทุนทางการศึกษา
- 8) การศึกษาความเป็นไปได้ของกรรหารการมัธยมศึกษาเพื่อมวลชน
- 9) โครงการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในเขตพื้นที่ชนบท
- 10) โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อการจัดการศึกษาในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เลขะวันออก

ผลงานวิจัยที่ได้จัดพิมพ์และเผยแพร่

- 1) บทสรุปรวม ผลงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เล่ม 3
- 2) บทสรุป รวมผลงานวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
- 3) สภาพสังคม-วัฒนธรรม ของพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล เลขะวันออก
- 4) สภาพสังคม-เศรษฐกิจ ของพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล เลขะวันออก
- 5) สภาพการจัดการศึกษา ในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เลขะวันออก
- 6) รายงานการสังเคราะห์สภาพสังคม-วัฒนธรรม สังคม-เศรษฐกิจ และการจัดการศึกษาในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เลขะวันออก
- 7) การวิเคราะห์ต้นทุน และการคาดประมาณจำนวนนักเรียน จำนวนครุ และต้นทุนในการวัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- 8) องค์กำหนดประสิทธิผลของโรงเรียน 2529
- 9) Determinants of Effective Schools: Thailand Country Review
- 10) Determinants of Effective Schools: Abstracts and Bibliography

ประวัติผู้เขียน

นางปรารถนา สดวงวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2499 ที่จังหวัดหนองคาย จบการศึกษาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิชาระ ปัจุบัน เมื่อปี พ.ศ. 2524 ปัจุบัน รับราชการในตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนวัดโนนสูต สังกัดสถาบันการประดุษศึกษา จังหวัดหนองบัว

ศูนย์วิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย